Garp cephesinde ikl Alman taarruzu püskürtüldü

AKŞAM

B. Chamberlain bugün Avam kamarasında bir nutuk söyliyecek

Sene 22 — No. 7513 — Fiati her yerde 5 kuruş

ÇARŞAMBA 20 Eylûl 1939

Telefon: Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Hitler Ingiltere ve Fransa ile harp etmek istemediğini söyledi

Fakat Polonya vaziyetinin kabul edilmesini istiyor

Alman gayelerinin zannedildiği gibi hudutsuz olmadığını da ilâve etti

Hitler nutkunda diyor ki: Alman milletinin tek arzusu harbin lüzumsuzluğunun anlaşılmasıdır

Danzig 19 — Hitler bugün fevkalâde olarak donatılan Pazar meydanında heyecanlı bir nutuk söylemiştir. Danzigin Alman olduğunu ve Alman olarak kalacağı sözlerile nutkuna başlayan B. Hitler Versay muahedesinin aleyhinde bulunmuş ve zorla kabul ettirilen bu sulhun hiç bir meseleyi halletmediğini, bilâkis birçok yeni meseleler yarattığını tebarüz ettirdikten sonra:

— 82 milyon Alman hayat sahasına muhtaçtır. Bu 82 milyon Alman yaşamak istiyor ve yaşayaacktır.

Diye bağırmıştır.

Hitler bundan sonra Polonyanın eski Avusturya gibi birçok milletlerden mürekkep bir memleket olduğunu ve burada Almanların 20 senedenberi fena muameleye maruz kaldıklarını söylemiştir.

B. Hitler mtüeakiben, Çorçilin, Edenin ve Duffcooperin isimlerini zikrederek İngiliz devlet adamlarına hücum etmiş ve bunları Polonyayı harbe teşvik etmekle itham etmiştir.

İngiliz garantisi ve harp tahrikçilerinin kin mücadelesi olmasaydı ağustosun son günlerinde samimî

(Devamı 5 inci sahifede)

Son hâdiseler ve Türkiye - Rusya dostluğu

(Başmuharririmizden)

Ankara 18 — Umulmadık hâdiselerle dolu öyle karışık bir devirde yaşıyoruz ki en beyhude, aynı zamanda en zararlı hareket, bugün olan şeylere bakarak yarın olacak şeyler hakkında acele ahkâm çıkarmağa çalışmaktır. Verilmiş kararların zaman zaman tatbikat sahasına geçen kısmı, şimdiden sonraki icraat hakkında hüküm vermek için elimizde kâfi malûmlar değildir. Yarın ne olacağını tahmin etmek şöyle dursun, bugün şahidi olduğumuz vukuatın yarın ne gibi kargaşalıklar yaratacağını kestirmek de imkânsızdır. Avrupanın sahne olduğu elemli hâdiselerin inkişaf tarzı şimdiye kadar akıl ve mantığı haksız çıkarmış olmakla beraber yine en doğru hareket hissiyata kapılmayan muhakeme şeklini tercih etmek, uzak istikbal için bin bir faraziyeye girişmekten içtinap etmektir.

Sovyet Rusyanın, bütün Avrupa devletleri için yeni bir sürpriz teşkil eden son hareketini bu yoldan tetkik etmelidir.

Sovyet hükûmeti, Almanya ile imzaladığı ademi tecavüz misakının gizli anlaşması olarak Polonyayı taksime mi girişmiştir, bu paylaşmanın daha başka sahaları var mıdır, rivayet edildiği gibi Baltık devletleri ortadan kaldırılacak mıdır? Ve nihayet, Sovyetlerin Polonyaya karşı son askerî hareketleri, Almanya ile esaslı ve devamlı bir politika anlaşmasının neticesi midir?... Bunları bilmeğe imkân yoktur.

Şimdiki halde, hâdiselerin objektif manzarası, Moskovadan gelen resmî beyanata ve devletlere verilen notanın metnine bakılırsa, Sovyet Rusya, hudutlarına yaklaşan «tehlike» nin önünü almak ve ırktaşlarını korumak için bir kısım Polonya topraklarını işgale lüzum görmüş. Komünizm nazariyesile ırk felsefesinin nasıl telif edildiğini anlamak güç olduğu kadar, Sovyetlerin «tehlike» dedikleri şeylden bozgun Polonya kıtaatını mı, yoksa Sovyet hududuna çok yaklaşan Alman ordularını mı kasdettiklerini tayin etmek de - bugünkü politika üslûbuna nazaran - hayli müşküldür. Her ne olursa olsun, Sovyet ordularının acele garbe, Alman

Necmeddin Sadak

B. Saracoğlu, Moskovaya yapacağı seyahat hakkında malûmat verdi

"İngiltere ve Fransa ile müzakere edilmekte olan nihaî muahedenin görüşmeleri şayanı memnuniyet bir tarzde ilerlemiştir,,

Ankara 19 (A.A.) — C. H. Partisi Meclis grupu bugün -19/9/1939- öğleden sonra saat 15 de reis vekili Seyhan mebusu Hilmi Uran'ın riyasetinde toplandı.

İlk defa söz alan Hariciye Vekili Şükrü Saraçoğlu, son haftanın siyasî vaziyetini bildirmiş, bu meyanda İngiltere ve Fransa ile müzakere edilmekte olan nihaî muahedenin görüşmeleri şayanı memnuniyet bir tarzda ilerlemiş olduğunu anlatmış, bu günlerde yapacağı Moskava ziyareti hakkında da malûmat vermiş ve Vekilin beyanatı grupun umumî tasvibine iktiran etmiştir.

Bundan sonra bütçe encümeni reisi İsparta mebusu Mükerrem Ünsal söz alarak dünkü Meclis ruznamesine dahil iken encümen namına kendi yaptığı teklif ile gelecek celseye tehir edilmiş olan ve Büyük Millet Meclisi binasında bir sığınak inşası için başka bir tahsisattan münakale icrasına dair bulunan maddenin daha evvel Partide müzakere edilmesi maksadile tehiri istenilmiş olduğunu anlatmış ve bu bapta cereyan eden müzakere sonunda şimdilik Meclis binasında sığınak yapılması için münakale yapılmaması kararlaştırılmıştır.

Grup ruznamesinde dahil diğer iki takrirden Manisa mebusu Refik İncenin bugünün icaplarına göre idarede bazı tedbirler alınması hakkındaki şümullü teklifinin daha evvel grup idare heyetince teşkil edilecek bir komisyonda müzakeresi tasvip olunmuş ve Konya mebusu Dr. Osman Şevki Uludağ'ın hava tehlikelerine karşı halkın korunması tarzına müteallik alınacak tedbirler kili Faik Öztrak tarafından cevap verilmiş ve bu cevap grup umumî heyetince tasvip olunmuştur.

Ruznamede müzakere edilecek başka madde olmadığından riyasetçe celseye nihayet verilmiştir.

Akşam

Yirmi iki yaşında

Akşam, bugün yirmi bir yaşını bitirip yirmi ikisine basmıştır.

Gazetemiz bu müddet zarfında daima vatan ve millet hadimi olmak için çalıştı. Millî mücadelede, inkılâp davalarında ve bütün müşkül günlerde en doğru olduğu hâdiselerin inkişafile bilâhare tahakkuk eden yolları tuttuk. Haber vermek hususunda da heyecan uyandırmağı değil, hakikati tenvir etmeği hedef bildik.

Dünyanın uğradığı bu badirede, Akşam, Türk milletinin menafiine en uygun ananevî yolunu takipten ayrılmıyacaktır.

Karilerimizin şimdiye kadar bize gösterdikleri rağbete teşekkür eder; bundan sonra hakkımızdaki teveccüh ve itimadı arttıracak vazifeleri de muvaffakıyetle başaracağımıza dair olan emniyetimizi bildiririz.

Dikkatler:

Halledilemiyen ihtilâf

Ayni gazetenin ayni sahifesinde ayni mefhuma tekabül etmek üzere üç ayrı tabir:

1 — Arsulusal,

2 — Beynelmilel,

3 — Enternasyonal.

Galiba bütün beynelmilel ihtilâflar halledilecek; fakat bizim «Beynelmilel» hâlâ böyle münazaalı

Son dakika

Amerikanın harbe girmesi uzak değil

Bugün Beyaz sarayda B. Rooseveltin riyasetinde mühim bir konferans aktedilecek

Tokyo 20 — Amerikadaki Japon sefareti müsteşarı B. Yashuma buraya gelmiştir. B. Yasyuma, Yakohama limanına çıktığı zaman Avrupa harbinde Amerikanın vaziyeti ne olacağını soran gazetecilere demiştir ki:

«— Amerika, garp demokrasilerine yardım edecektir. Amerikanın harbe iştiraki uzak değildir.»

Vaşington 20 — Bugün Beyaz sarayda, B. Rooseveltin riyasetinde mühim bir konferans aktedilerek Avrupanın vaziyeti ve bu vaziyete karşı Amerikanın takip edeceği hattı hareket tedkik ve müzakere edilecektir. Bu konfransa, geçen intihapta, B. Roosevelte karşı cümhurreisliği için namzedliklerini vazetmiş olan iki zatla Amerikadaki siyasî partilerin mümessilleri iştirak edeceklerdir.

Amerika gazeteleri, bu konferansa çok büyük bir ehemmiyet vermekte ve Japonya ile Sovyet Rusyanın totaliter devletlerle garp demokrasilerine karşı hasmane bir vaziyet aldıkları tahakkuk ettiği takdirde Amerikanın vereceği kararların ve alacağı tedbirlerin silâh ambargosunun kaldırılmasından daha mühim ve daha şümullü olacağını tebarüz ettirmektedirler.

Vaşington 20 — Reisicümhur B. Rooseveltin kâtibi B. Earle perşembe günü, kongre meclisinin açılışı esnasında B. Rooseveltin mühim bir nutuk irad edeceğini beyan etmiştir.

Varşova dayanıyor

Varşova 20 — Varşova şehrini müdafaa kumandanlığının tebliğidir:

18/19 eylûl gecesinde düşmanın şark mıntakasında. yaptığı hücumlar, kendisine pek büyük zayiat verdirilerek püskürtülmüştür.

Praghanın cenup mıntakasında düşmanın akınlarını büyük zayiat verdirerek tardettik, şimal mıntakasında, yaptığımız şiddetli bir hücum neticesinde mühim ilerilemeler kaydettik.

Varşova 25 — Varşova düşman tarafından geceli gündüzlü bombardıman edilmektedir. Avrupanın en güzel kiliselerinden biri Sen Jan Katedralı, içinde âyin yapılırken düşmanın bombardımanına hedef olmuştur. Kilisenin damı tutuşmuş, sütunlar, âyini takip eden cemaat üzerine çökmeğe başlamış, papas âyinin sonuna kadar yerinden kımıldanmamıştır. Varşovadaki eski kral sarayı ile, Diyet meclisinin içtima salonu tamamile harap olmuştur. Eski kral şatosunun müdürü, bir gülle isabeti ile ölmüş ve şatonun bahçesine gömülmüştür.

☛ Son dakikada gelen diğer haberler 2ci sahifemizdedir

Medeniyet — Ey ruh!... «Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar!» diyen şairin ruhu sen misin?..

Akifin ruhu — Evet, benim!

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Son dakika

Rusya Leh tahtelbahirinin firarını Estonya hükûmeti nezdinde protesto etti

Moskovada Polonya sefaret heyeti bugün Romanyaya hareket ediyor

Moskova 20 (A.A.) — Havas ajansı bildiriyor: İyi haber alan bir membadan bildirildiğine göre Molotof dün Estonyanın Moskova sefirini kabul ederek Estonyanın bir Leh tahtelbahirini himaye ettiğini ve bu geminin evvelce tevkif edilmiş iken sonradan kaçmasına göz yumulduğunu söylemiştir. Sefir, Estonyanın bitaraflığını muhafaza ettiğine dair teminat vermiştir.

Diğer cihetten Moskovanın diplomatik mahfillerinde bir memlekete pasaportla girmiş olan bir adamın ayni pasaportla bu memleketi terketmesi tabii olduğu kanaati vardır. Bu itibarle ayni mahfillerde bu şeklin, Sovyet hükûmetinin Polonyanın ortadan kalkmış olduğunu beyan etmesine rağmen, Polonya sefareti erkânı ve memurları hakkında da tatbik edileceği ümid edilmektedir.

Polonya sefaret heyetinin bugün Romanyaya gideceği öğrenilmiştir.

Öğrenildiğine göre Sovyet makamları Polonya sefaret heyetinden kordiplomatiğin müstefid olduğu mutad masuniyeti kaldırdığı için heyet bilet tedarik etmek ve belki de gümrük kolaylıklarıdnan istifade edemeden seyahat etmek mecburiyetinde kalacaktır.

Moskova 19 (A.A.) — Tass ajansının tebliği: Leningraddan bildiriliyor: Emin bir membadan alınan malûmata göre Polonya tahtelbahirleri Baltık devletlerinin limanlarında saklanmakta ve bazı hükûmet erkânı tarafından gizli bir şekilde yardım görmektedirler.

Gelen haberlere göre, Polonya tahtelbahirlerinden başka diğer bazı tahtelbahirler de birkaç Baltık limanında saklanmaktadır.

18 eylûlde evvelce Estonya limanlarından birinde mevkuf bulunan bir Polonya tahtelbahiri kaçmış ve meçhul bir istikamette kaybolmuştur. Estonya makamlarının bu hâdiseye göz yumdukları tahmin edilmektedir. Baltıktaki Sovyet filosu kumandanı, Baltıkta saklanan tahtelbahirlerin muhtemel faaliyetine karşı lâzımgelen tedbirleri almaktadır.

Bir Rumen heyeti Sovyet kumandanlığile temasa girecek

Cernauti 20 (A.A.) — Bir Rumen miralayının riyasetinde askerî bir Rumen heyeti dün Zalecgyki'ye gelmiştir. Heyet Leh - Rumen hududunu işgal eden Sovyet kıtalarile temasa girecek ve hududu sarih bir surtte tahdid edecektir.

Sovyet kıtaları henüz Kuty'yi işgal etmemişlerdir.

Sovyet kumandanının Romanyaya geçen mülteci Polonyalılara müşkülât göstermiyeceği öğrenilmiştir. Sovyet kıtalarının işgali altında olan arazide bile Sovyetler mülteci Polonyalıların Romanyaya geçmelreine müsaade edilmektedir.

Budapeşte 20 (A.A.) — Dolaşan bir habere göre Sovyet kıtaları Macar hududuna yaklaşmaktadır. Yalnız Sovyet piştarlarının hududa gelmiş olabilecekleri iyi haber alan mahfillerde söylenmektedir. Henüz hiç bir resmî temas vuku bulmamıştır.

Japon limanlarındaki Alman gemilerinin teslihine müsaade edilmiyor

Londra 20 (A.A.) — İstihbarat Nezareti bildiriyor: Japon limanlarında bulunan Alman gemilerinin silâhlanmasına müsaade edilmediği, çünkü bunun, Japonyanın bitaraflığını ihlâl eder mahiyette bir hareket olacağı Japon deniz makamları tarafından Tokyodaki İngiliz deniz ataşesine bildirilmiştir.

Londra 20 (A.A.) — Alman tahtelbahirinin taarruzuna uğramışken kurtulmağa muvaffak olan «Baron Hovat» ismindeki İngiliz vapuru mürettebatından biri karaya çıktığı esnada demiştir ki:

— Tahtelbahir bir kere ateş ederek durmamızı emretmiştir. Fakat kaptanımız bilâkis vapurun süratini arttırmıştır. Tahtelbahir o zaman bize taarruz etmiş ise de biraz sonra dalarak gözden kaybolmuştur.

La Haye 20 (A.A.) — Almanya hükûmeti 8 eylûlde bir Alman tayyaresinin Hollanda toprakları üzerinden uçması dolayısile özür dilemiştir. Almanya hükûmeti pilotun yolunu şaşırdığını ve kendisinin cezalandırılacağını bildirmiştir.

Ingilterenin Lehistana mesajı

Londra 20 (A.A.) — Dün akşam Varşovaya hitaben radyo ile aşağıdaki mesaj neşredilmiştir.

«Bu, İngiliz milletinin Varşova şehrine mesajıdır. Bütün dünya cesaretinizi takdir ediyor. Polonya bir kere daha komşularının tecavüz emellerine kurban gitmşitir. Bir kere daha müstevliye karşı kahramanca müdafaasile Polonya Avrupada hürriyetin timsali olmuştur. Biz müttefikleriniz, sizin tekrar hürriyete kavuşmanız için mücadeleye devam etmeğe karar verdik. Mümkünse bize radyo ile cevap veriniz.»

Mısır parlâmentosu fevkalâde toplantıya çağırılıyor

Kahire 19 (A.A.) — Başvekil Ali Mahir paşa, radyoda söylediği bir nutukta, örfî idare tesis eden kararname sebebile parlâmentonun pek yakında fevkalâde bir içtimaa çağrılacağını bildirmiştir.

İngiliz müzik holleri yeniden açıldı

Londra 19 (A.A.) — İngiliz müzik-

Cebelüttarıkta atış tecrübeleri

Burgos 19 (A.A.) — Cebelüttarıktan bildirildiğine göre, İngiliz makamatı, atış tecrübelerini işkâl etmemek için «Şark sahili» denilen sahilden 4000 yarda uzakta bulunmalarını balıkçılara ihtar etmişlerdir.

Amerika Hariciye Nazırının nutku Cumaya kaldı

Nevyork 19 (A.A.) — Amerika Hariciye Nazırı Hull'ün perşembeye söy-

Sovyet - Japon mütarekesi

Japonyada ademi tecavüz misakı yapılmıyacağı söyleniyor

Tokyo 19 (A.A.) — Hariciye Nezareti namına söz söylemeğe salâhiyettar olan bir zat, Japon - Rus mütarekesi hakkında beyanatta bulunarak bu mütarekeyi hiçbir ademi tecavüz misakının takip etmiyeceğini beyan etmiştir.

İki memleket arasında akdedilmiş olan şimdiki itilâfın Avrupanın vaziyetile hiçbir alâkası yoktur. Japonyanın Avrupa harbine müdahalede bulunmağa hiç de niyeti yoktur. Yegâne gayesi, bütün vesaitini, bütün enerjisini Çin meselesinin halli için teksif etmektir. Bu maksatla Japonya, beynelmilel münasebetlerine müteallik bütün meselelerin halli için bütün ecnebi devletlerle itilâflar akdine âmadedir.

B. Chamberlainin bugün söyliyeceği nutuk

Rus müdahalesinden sonraki vaziyeti izah edecek

Londra 19 (A.A.) — Press Asso Ciationun diplomatik muharririnin bildirdiğine göre, B. Chamberlain, yarın Avam kamarasında bir nutuk söyliyecek ve ezcümle, Rus tecavüzü neticesinde vücuda gelen yeni vaziyeti izah edecektir.

Diplomatik muharrir, bu haberi verirken, B. Chamberlainin İngilterenin hedeflere varıncaya kadar harbe devam azmini bir kere daha teyid edeceğinde şüphe yoktur, demektedir.

Fransız Nazırlar meclisi bugün toplanıyor

Paris 19 (A.A.) — (Havas): Nazırlar meclisi yarın toplanacaktır. Bu toplantıdan önce bir Kabine meclisinin toplanması keyfiyeti umumi olarak, hükûmetçe müzakere olunan kararnamelerin B. Lebrunün imzasına arzolunmayacağı ve B. Daladiernin toplantı esnasında B. Lebrunla Nazırları diplomatik ve askerî hâdiselerden malûmattar edeceği şeklinde tefsir olunmaktadır.

Polonyanın bir kısmının Rus ordusu tarafından işgal olunması tam bir tesanüd halinde hareket eden iki büyük demokrasinin ittihaz ettiği hattı hareketi hiç bir suretle haleldar etmiyecektir. Nazırlar meclisi, hem bunu müşahede edecek hem de İngiltere ile tam bir ahenk dairesinde takip olunacak harp siyasetini bir kere daha ittifakla tasvip eyliyecektir.

İtalyanın Mısır hükûmetine tebliği

Harpte tamamen bitaraf kalacağından iktisadî münasebetleri arttırmak istiyor

Londra 19 — İtalya hükûmeti, bu harpte tamamen bitaraf kalacağını Mısıra bildirmiş ve Mısırla iktisadî münasebetleri artırmak için yeni bir anlaşma yapmak istediğini haber vermiştir.

Trablusa 20 bin kişilik ikinci muhacir kafilesi gönderiliyor

Romadan Temps gazetesinin muhabiri, gazetesine bildiriyor: Avrupada harp patlak verdiği gündenberi İtalyanın azm ve kararı, kalkınma ve sulh işlerine devam etmek şeklinde tezahür ediyor.

28 teşrinievvelde İtalyadan Trablugarba 20,000 kişilik ikinci bir İtalyan muhacir kafilesinin gönderilmesi hazırlıklarına faaliyetle devam edilmektedir. Bundan, İtalyanın önümüzdeki teşrinievvelde Akdenizde sulh ve sükûnun hüküm süreceğine kani bulunduğu istidlâl edilmektedir. İtalya, bu kanaatte bulunmasaydı Trablusgarba böyle bir muhaceret hareketini yapmağı düşünemezdi.

Draç limanı açıldı

Roma 19 — Draç limanı bugünden

Garp cephesinde 2 Alman taarruzu püskürtüldü

Ingilizlerle Fransızlar denizaltı harbine başladılar

Paris 19 (A.A.) — 19 eylûl sabah tebliği:

Sarre'ın şark mıntakasında düşmanın geceleyin yaptığı kısmî bir taarruz tardedilmiştir.

Paris 19 (A.A.) — 19 eylûl akşam tarihli Fransız tebliği:

Blies nehrinin şarkında mevzii bir düşman hücumu geri püskürtülmüştür. Ayni mıntakada düşman hava kuvvetleri faaliyeti olmuştur.

Paris 19 (A.A.) — Fransız kıtaatının ileri hareketinden sonra 48 saattenberi batı cephesinde hüküm süren sükûnet dün gece Sarre'ın doğu bölgesinde vukubulan bir Alman taarruzu ile bozulmuştur. Düşmanın topçu ateşine rağmen bu alman taarruzu, zaptedilen mevzilere sağlam bir şekilde yerleşmiş olan Fransız kıtaatı tarafından püskürtülmüştür.

Doğrusu, bu sabah selâhiyettar Fransız askerî mahfillerinde bu Alman mukabelesine büyük bir ehemmiyet atfedilmemektedir. Gece karanlıkta yapılan Alman hücumu kıtaatla yapılmıştır ve görünüşe bakılırsa, herhangi bir taktik netice aramaktan ziyade kıtaatı harbe alıştırmak mevzuubahistir.

Ayni mahfillerde, şimdiye kadar cereyan eden Fransız harekâtının hiç bir suretle büyük mikyasta bir hareket olmadığı kaydedilmektedir.

Alman tebliği

Berlin 19 (A.A.) — Alman ordusu Başkumandanlığının tebliği:

Garp cephesinde:

Sarrebrück mıntakasında bir çok noktalarda hafif topçu ve devriye kolları faaliyeti olmuştur.

Düşmanın bir çok sahra tahkimatı işlerine giriştiği müşahede edilmiştir.

Hiç bir hava muharebesi olmamıştır.

İngiliz «Courageous» tayyare gemisinin batırıldığı hakkındaki İngiliz amirallığının haberi mezkûr gemiyi batıran Alman denizaltısının raporu ile de teeyyüd etmiştir.

Denizaltı harbi

Paris 19 (A.A.) — Havas: Fransız devriye gemileri Alman denizaltılarına karşı İngiliz filosu ile faal bir surette teşriki mesai etmektedir ve şimdiye kadar dört veya beş Alman denizaltısının Fransız harp gemileri tarafından tahrib edildiği söylenmektedir.

Bu itibarla denizaltı harbi mükemmel emarelerle başlamış addedilmektedir.

Malûm olduğu üzere, İngiltere gibi Fransa da tahsisen denizaltı gemileri ile mücadele etmek üzere «ihtiyat» ismi verilen bir filo teşkil eylemiştir. Bu filo hafif gemilerden ve teslih edilmiş bir çok altı düz küçük vapurlardan müteşekkildir. Bu küçük vapurlara, su içinde bulunan kısımları pek az olduğu için, torpil atılması fevkalâde zordur. Zira torpilin bunların alt taraflarından geçmesi çok mümkündür.

Deniz harbinin ilk on beş günü zarfında kaydedilen hadiseler İngiliz tayyare gemisi Courageous'un ziyaı ve Fransız torpil gemisi Pluton'un limanda demirli iken kazaya uğramasıdır. Buna binaen müttefik donanma bu ilk on beş gün zarfında 25 sene evvelki denizaltı harbinin başlangıcında olduğu kadar çok ve mühim ziyaa maruz kalmamıştır.

İngiliz tayyare gemisinden kurtarılanlar

Londra 20 — Bir Alman tahtelbahiri tarafından torpillenerek batan Courageous tayyare gemisinde 9[illegible] zabit ve 1170 tayfa vardı. Hadise mahalline koşan gemiler tarafından 7[illegible] zabit ile 611 tayfa kurtarılmıştır.

Sovyet kıtaları Vilnoyu tamamile işgal ettiler

Almanlar Bialostoku Sovyetlere verdiler Lwof için müzakere oluyor

Mareşal Voroşilof Polonyadaki Rus kıtaatının kumandasını deruhte etti

Paris 20 — Polonyadan gelen haberlere göre Almanlar, Bialostok şehrinden çekilmişler ve Sovyetlere teslim etmişlerdir.

Lwow, yani Lemberg şehrinin ciheti aidiyeti hakkında Alman ve Sovyetler arasında müzakere cereyan ediyor. Brest - Litowsk şehri de Almanlar tarafından Sovyetlere verilecektir.

Polonya harekâtında hizmetleri görülen Sovyet askerlerine nişanlar verilmiştir.

Londra 20 — Berlinden gelen haberlere göre Vilno şehrinin kime v[illegible]rlieceğini tayin etmek için önümüzdeki günlerde Sovyet ve Litvany[illegible] Hariciye Nazırları arasında müzakerelere başlanacaktır.

Düsseldorf 19 (A.A.) — Alman kıtaatı ile Sovyet kıtaatı, ilk defa olarak Brest - Litovsk'da temasa gelmişlerdir. Bu haberi veren Westfaelische Zeitung, iki taraf kumandanlarının mütekabil nezaket ziyaretlerinde bulunmuş olduklarını ilâve etmektedir. *(Devamı 5 inci sahifede)*

Amerika - Sovyet ticaret muahedesinin ilgası

Bir Amerikan gazetesine göre bu, Sovyet siyasetinin neticesidir

Nevyork 19 (A.A.) — New-York Herald Tribun gazetesi, Vaşingtondan istihbar ediyor:

Hariciye Nezareti mahafili, Amerika ve Sovyet Rusya arasındaki ticaret muahedesinin ilga edilmesinin, Rusyanın Avrupada faal bir siyaset takip etmesinin neticesi olabileceği mütalâasını serdetmektedir. İşte Amerikanın ambargoyu Rusyaya teşmil edip etmiyeceği suretinde sorulan su-

Yugoslavyada

Hükûmete tam salâhiyet verildi

Belgrad 19 (A.A.) — Bu sabah ne[illegible] rolunan bir kararname ile hükûme[illegible] tam selâhiyetler bahşedilmiştir.

Hükûmet, bu kararname mucibince, bundan böyle kanunları tadil icabında yeni kanunlar neşredebilecektir. Bu selâhiyetler, yeni parlamentonun toplanacağı tarihe kadar'i olacaktır.

Selânik fuarı

Atina 19 — Beynelmilel Selânik fuarı 24 eylûlde açılacaktır. Yabancı paviyonların hazırlıkları cumartesi

AKŞAMDAN AKŞAMA

Iki tarafın harp hedeflerinin mukayesesi

İngiltere ve Fransa:

— Sulh etmeyiz! - diyorlar. - Maksadımız Alman düşmanlığı değil; nasyonal sosyalizmi kökünden yıkmaktır; Hitleri devirmektir.

Fakat Alman milletinin başına Führer semadan inmedi. Eski ve kökleşmiş bir anane neticesinde de hanedanlar yadigârı kalmış değildir. Halk hareketlerinin ortasından mücadeleyle, adım adım kazanılan muvaffakıyetlerle geldi.

— Beni ister misin? İstemez misin? - diye sorulan suale, Almanlar, yüzde doksan şu kadar nisbette:

— Ja = Evet! - cevabını verdiler.

İtiraf etmeli: Alman milleti onu istemiştir. İstiyerek başına getirmiştir. Denecektir ki: «Böyle intihaplar tıpatıp doğru netice vermez!» Fakat takribî neticeyi verir ya... Aksini iddia etmek abestir! Her millet lâyık olduğu idareyi bulur prensipi burada da doğrudur.

Hitlerizmi boğmak demek, Alman ruhunu boğmak mânasınadır. Bu, kolay iş midir? Hitler o ruhun tenasuhudur. İleride de ayni ruh mezardan çıkar...

Almanların rakibi olan Fransızların dimağından şu fikirler bile geçmiştir:

— Bu millet böyledir işte... Versay muahedesile onları az bile ezdik. Keşke böyle mütekâsif bir şekilde bırakmasaydık, ancak yirmi beş milyonunu Almanyada oturtup öteki kısmını dünyanın başka taraflarına dağıtsaydık... Hattâ, bu sefer galebe çalarsak böyle yapmalı!

Gerçi bütün Fransızların fikri bu değil. Buna, sağ zümre mensuplarından bazılarının mütalâası diye tesadüf etmiştim. Fakat sosyalistler şu itirazda bulunmaktadırlar:

— Nazilerin bir ırkçılık nazariyeleri var: Cermenleri en yüksek yaratılışta görüyorlar. Şayet onların «Avrupanın ortasında ille fesad çıkaracak ve dağıtılmağa müstahak bir millet» telâkki edersek ayni felsefî hataya biz de kapılmış sayılırız: «Tersine ırkçılık» yapmış oluruz. Almanların ırk yuvasını bozmak değil, nesillerini terbiye ediş sistemini değiştirmek gerektir...

Görülüyor ki her kafadan bir ses çıkıyor. Daha da ne mütalâalar!

Galebe çalarlarsa Almanların ne yapmak istedikleri meydandadır: Dünya hâkimiyetini ve servet membalarını ele alacaklar... Başkalarını âdi işlerde çalıştırıp kendileri yüksek idareci millet şeklinde hükümran olacaklar... Bugünkü İngilizlerden ve diğer imparatorluklar erbabından şu farkla ki, bunlar liberal sistemle bunu temin etmişlerdi; Almanlar ve tevabii daha ziyade devletçi ve kendilerine göre sosyalist usuller kullanarak bir istismar rejimi kuracaklar.

Hedefleri de, sistemleri de bu kadar âşikâr...

Karşı tarafınki?... Hiç vazıh değil... Siegfried hattının neresinden saldırıp nereye doğru ilerlemek istedikleri meçhul olduğu kadar, zafere erişince dünyaya nasıl bir devamlı sistem vermek istiyecekleri, nazariye halinde dahi bilinmiyor; ilân olunmamıştır; kütlelere ideal diye mal edilmemiştir.

1918 in mağlûp Almanyası, yirmi sene sonra işte bugünkü hale geldi. Böyle olmasına ne Versay, ne de küçük devletler çemberi mümanaat edememiştir. Şimdi ise bir Fransız - İngiliz galebesinin Almanyayı nasıl bir hale getirmek istiyeceği bile bilinmiyor. Bunu muhakkak ki kendileri de bilmiyorlar. Kayzerliğin yıkıldığı gibi Hitlerizm yıkılsa dahi, bütün Cermen dünyası, Paris ve Londranın huzurunda:

— Aman! Ben ettim, sen etme! - diye dize gelse dahi, bu sefer yapılacak nedir?

Bilinmiyor! İşte sakat nokta... Bu, yalnız İngiliz ve Fransız siyasetinin değil, bütün bir demokrat - liberal - «kendi kendimize elveririzm» sistemlerinin çürük tarafıdır: Programsızlık! İdealsizlik!

Bir taraf vazıh bir hedef için harp ediyor. Öteki taraf ise «Hitlerizmi devirmek!» gibi pek dumanlı bir gaye için silâha sarılmıştır. Hattâ «devirip te yerine ne koyarak âtiden emin olacaksın?» sualinin cevabını bile adamakıllı verecek kimse yoktur. Bu cevap, mücadele esnasında, mücadelenin inkişaf ve muvaffakıyetile birlikte, demokrat dünyanın dimağında doğacak, taazzuv edecektir.

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

İhtikârla mücadele

Dün Odaya birçok ihbarlar yapıldı

Ticaret odasında teşekkül eden ihtikârla mücadele komitesi, çalışmalarına devam etmektedir. Odaya dün, pek çok ihbarlar vaki olmuştur. Bu arada, bazı açıkgöz çocukların son günlerde piyasadaki jilet, makara, babinet, iğne, çile gibi mallardan külliyetli miktarda satın alarak topladıkları bildirilmiştir. Marangozlar cemiyeti de, dün alâkadar makamlara müracaatla mesleklerine aid hırdavat, kilit, anahtar, kulp, ispanyolet, marangozluk edevatının fiatlerinin yüzde elliden, yüzde yüze çıkarıldığını bildirmiştir. Ticaret adası, vaki ihbarları komiteye havale etmektedir.

Yeni kanun lâyihası

İhtikârla mücadele için hazırlanan lâyihanın vilâyet makamlarına büyük salâhiyetler vereceği haber alınmıştır. Lâyiha teşkil edilecek bir komisyona lüzum görüldüğü zaman ticarethanenin hesaplarını kontrol etmek hakkını verecektir.

Mahkemelerin işleri çabuk görmeleri için de tedbirler alınacaktır.

Kepek fiati

Henüz ekmek fiatine tesir edecek kadar düşmedi

Yapılan tedkiklere göre kepek fiatleri kilo başına 15 kuruş düşmüştür. Bu düşüş 20 kuruşu bulduğu vakıt, ekmek narhına 10 para zam yapılması zarurî görülmektedir. Diğer taraftan ihraç ettiğimiz kepeğin misket denilen ince kepek olduğu, bunun ise at beslemesinde yeri olmadığı da anlaşılmıştır.

İhracı memnu kepeğin, dahilde istihlâk ihtimali azaldığına göre, hükûmetin kepek ihracına müsaade vereceği ve ekmek fiatlerinin yükselmesini önliyeceği kuvvetle söylenmektedir.

Karilerimizin mektupları

Fotograf malzemesi fırladı

6×9 Kodak camı	50 idi	65 oldu
Yeşil Verda kartı	165 »	210 »
Alaminüt kartı	105 »	150 »
Ferrania ipek kart	120 »	180 »
Sülfit dö sut kilosu	30 »	100 »

Fotograf malzemesi fiatleri her hangi bir fotograf malzemesi deposunda bu şekildedir.

Bu fırlayışa da dikkati celbediniz.

Bir Foto

Gümrükteki Alman malları

31 Ağustos akşamına kadar gelenlerin idhaline başlanıyor

30 ağustos akşamı nihayete eren Türk - Alman kliring anlaşması mucibince bu tarihe kadar bedelleri ödenip de gümrüklerimize gelen Alman menşeli malların, dünden itibaren, memlekete ithaline müsaade edilmiştir. Bedelleri, yatırılmadığı halde gümrüklere gelen Alman menşeli mallar için henüz emir gelmemiştir.

Yeni imzalanan Türk - Fransız ticaret anlaşmasının metni henüz gümrükler başmüdürlüğüne gelmemiştir. Başmüdürlük, bu hususta, dün Vekâlet ile temas halinde bulunmuştur. Muahedenin bugün tebliğ olunması kuvvetle muhtemeldir.

Küçük haberler:

★ Burdur valiliğine tayin edilen sabık İstanbul emniyet müdürü B. Sadreddin Aka bugün trenle mahalli memuriyetine müteveccihen hareket edecektir.

★ Şoför Mehmedin idaresindeki Şişli - Fatih otobüsü ile vatman Saminin kullandığı Beşiktaş - Fatih tramvayı Şehzadebaşında birbirlerile çarpışmış, ikisi de hasara uğramıştır.

★ Cerrahpaşada oturan altmış yaşlarında bayan Nazife, köprü üzerinde şoför İbrahminin idaresindeki bir otomobilin sadmesine uğrıyarak yaralanmıştır.

★ Tophane civarında bir kadınla beraber yaşayan Tanaş adında birinin dokuz günlük gayri meşru çocuğunun öldüğü müddeiumumiliğe bildirilmiştir. Adliye doktoru B. Enver Karan tarafından yapılan muayenede çocuğun ölümü şüpheli görüldüğünden otopsi yapılmak üzere cesedi morga kaldırılmıştır.

★ Şehir tiyatrosu teşrinievvelde tekrar açılacaktır. Gerek dram, gerek komedi kısımları geçen sene olduğu gibi bu sene de temsillerine devam edeceklerdir.

Asya vapurunu batırmaktan suçlu olanların muhakemesi

Paşabahçe açığında demirli bulunan Asya vapuruna girerek makine ve demir aksamını aldıktan sonra vapuru batırmaktan maznun Hasan, sandalcı Nuri, Ali ve Şevketin muhakemelerine dün ağır ceza mahkemesinde bakılmıştır.

Müddeiumumi dördünün de Türk ceza kanununun 64 ve 493 üncü fıkralarına göre cezalandırılmalarını, sabıkalarının gözönünde tutulmasını ve vapurun bunlar tarafından batırıldığı sabit olamadığından batırmak suçundan beraetlerini istemiştir.

Maznunların müdafaalarını hazırlamaları için muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Dün Bükreş büyük elçimiz geldi

Bükreş büyük elçimiz B. Hamdullah Suphi, dün sabah limanımıza vasıl olan Romania vapuru ile Köstenceden şehrimize gelmiştir.

Galatasaray

Eski karakol binasını Maarif istimlâk edecek

Eski Galatasaray karakolu binası bir kaç sene evvel Defterdarlıktan İş bankasına satılmış, İş bankası da yüzde on beş kârla binayı 81 bin liraya Sümerbanka satmıştı. Sümerbank bu eski binayı yıktırarak buraya yeni bir bina yaptıracaktı. Fakat buraya yeni bir bina yaptırmak için 5 metre derinlikten bir kısmın yola terkedilmesi lâzımdır. Vali Lûtfi Kırdar banka nezdinde teşebbüste bulunarak bina yapılmasını istemiştir. Sümerbank, şimdiki binanın tamir edilmesine ruhsat istemiş, Belediye müsaade vermemiştir.

Doktor Lûtfi Kırdar, yola kalbedilmek suretile önden terkedilecek arsaya mukabil Galatasaray lisesi bahçesinden bir kısmının bankaya satılması için Maarif Vekâleti nezdinde teşebbüste bulunabileceğini söylediği halde banka buna yanaşmamıştır. Bunun üzerine Vali doktor Lûtfi Kırdar Maarif Vekili B. Hasan - Âli Yücelle temas ederek yeni bir şekil bulmuştur. Bu şekle göre karakol binası Maarif Vekâleti tarafından bankadan muayyen taksitlerle istimlâk edilerek mektep bahçesine ilâve edilecektir. Bu suretle Galatasaray lisesi meydana çıkacaktır. Binanın mektep kapısına bitişik dükkânlar da Belediye tarafından istimlâk edilecektir.

Belediyenin varidatı

Üç aylık tahsilât geçen seneden 500 bin lira fazla

Belediyenin 938 senesi haziran, temmuz, ağustos aylarının varidatile bu senenin ilk üç ayının varidatı arasında bir mukayese yapılmıştır. Geçen sene bu üç ay içinde haliye varidatından 1,844,000, sabıka hesabından da 636,000 lira ki ceman 2,480,000 lira tahsilât yapılmıştır.

Bu sene bu üç ay içinde haliyeden 2,088,000, sabıkadan da 900 bin lira ki, 2,988,000 lira varidat temin edilmiştir. Aradaki fark, muhasebe işlerinin ıslâhından ve tahsilâta verilen ehemmiyetten ileri gelmiştir.

Belediye, bu tecrübeden istifade ederek varidatı artımak için yeni bir takım usuller daha koyacaktır.

Hollanda sefirinin zevcesi vefat etti

Hollandanın Ankara sefiri B. Visserin refikasının kısa bir hastalığı müteakip Ankarada vefat ettiği teessürle haber alınmıştır.

Araba ile otobüs çarpıştı

Kadirin idaresindeki bir yük arabası Eminönünde Beyazıt - Maçka hattında çalışan şoför Hayrinin idaresindeki otobüsle çarpışmış, arabanın beygiri ve arabada bulunan hamal Mehmed de düşüp yaralanmıştır. Şoför yakalanmıştır.

İSTANBUL HAYATI

Coğrafya dersi

Çoktanberi görüşemediğim bir baba dostunu ziyarete gittim. Siyaset dedikodularına pek meraklı olduğu için akşamları karşı karşıya lâklâkıyat yapmak üzere dört gözle misafir bekler. Fakat bu defa hizmetçi biraz müteredddid bir tavırla beni içeriye aldı. Odaya girince kendimi bir mektep dersanesinde sandım. Duvara kocaman bir harita asılmış. Masanın üzerinde bir sürü kitap yığılı. Bizim ahbap eline uzun bir sopa almış, torununu haritanın önüne dikmiş... Kısa bir görüşmeden sonra:

— Affedersiniz, dedi. Bizim yaramaz geçen ders yılı sonunda coğrafyadan ikmala kalmıştı. Yakında dersler başlıyacağı için biraz çalıştırmak istiyorum. Siz şu gazetelere göz gezdirinceye kadar ben de işimi bitiririm.

Kitabı eline alıp işe başladı:

— Şimdi Avrupa kıtasını okuyacaktık değil mi?... Avrupa kıtası doğudan batıya doğru incelen, müsellesi andırır bir toprak parçasıdır. Avrupa hükûmetleri şunlardır: İngiltere, İspanya, Fransa, İtalya, Almanya, Rusya, İsviçre, Belçika, Hollanda, ve...

Bizim ahbabın sesi kesildi. Başını öteki yana sallıyarak yutkuna yutkuna haritaya bakarken çocuk sordu:

— Büyük baba, öteki hükûmetleri niçin saymıyorsun?...

Zavallı dostum, müfettişler karşısında şaşırmış bir talebe tavriyle boynunu büküp bir çocuğa, bir haritaya baktıktan sonra bana döndü:

— Haydi bakalım, gel de işin içinden çık...

Şaşkın şaşkın sopayı haritaya vurdu.

— Şurada, Çekoslovakya diye bir şey vardır. İşte şurası da... Şey... Şimdilik Polonya...

— Almanyanın genişliği ne kadar, nüfusu kaç milyon?...

Adamcağız büsbütün şaşırıyor:

— Almanyanın mesahai sathiyesiii... Almanyanın nüfusuuuu...

Kekeleye kekeleye bir müddet kendi kendine mırıldandıktan sonra haykırdı:

— Oğlum, bu sualin cevabını şimdi Hitler bile veremez.

— Ya Polonyanın?...

Gözlüklerini alnına kaldırarak sopasını hiddetle savurdu:

— Şu anda dünya üzerinde bu suale cevap verecek bir tek adam çıkarsa alnını karışlarım.

Çocuk mütemadiyen sualler soruyor, biçare dostum renkten renge giriyordu. Nihayet dayanamadı. Sopasını fırlatıp attı. Kitapları da desteleyip çocuğun koltuğuna sıkıştırdı:

— Sen bu işten vazgeç oğlum. Mektepte hocan sana; «Avrupa kıtasını anlat!» derse, sen derhal bu sualleri ona sor.

Diye hiddetle kolundan tutup çocuğu dışarıya çıkardı.

Cemal Refik

Bir milyon elli bin liralık asfalt yol

Belediyenin münakasaya çıkardığı bir milyon elli bin liralık asfalt yola talip çıkmamıştı. Bunun için münakasa yirmi gün müddetle yeniden açılmıştı. Belediye, bu sefer de talip çıkmazsa bu yollardan bir kısmını kendi vesaitile yapacaktır. Bu arada 98 bin liraya mal olacağı tahmin edilen Eminönü meydanının tanzimi işi de vardır.

Bay Amcaya göre!...

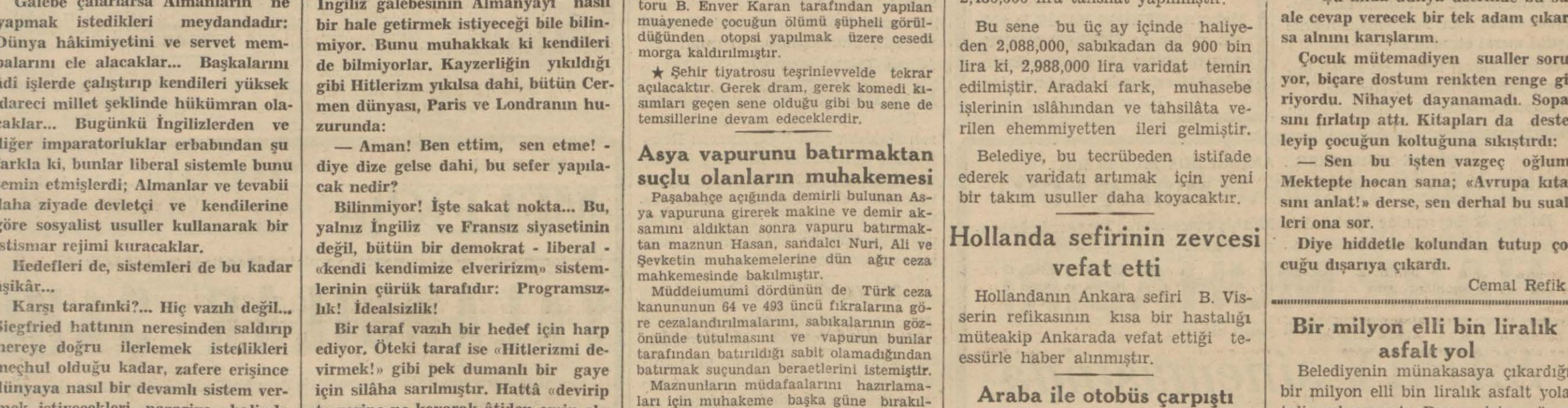

— Almanlar Japon askerî heyetini, ziyafete çağırır gibi, cepheye davet etmişler bay Amca!..

B. A. — Onlarca bu da bir ziyafet sayılır: Dayak ziyafeti!..

— Ziyafet dedik de hatırıma geldi bay Amca, politika meydanı çoktanberi bir ziyafet sofrasına benzemişti:

... Devletler Habeş, Çin, İspanya ve Arnavutluk ordövrlerile iştahlarını açtılar...

... Sonra da kuzu kızartmasına, yani asıl yemeğe başladılar!..

B. A. — Bu benzetişe göre iş tatlı ile bitecek desene!..

Lehler Polonyada üç yerde mücadele ediyorlar

Berlin 19 (A.A.) — Alman kıtaatı **Lwow'un batı cenubundaki Drohobycz petrol erazisini işgal etmiştir.**

Bu mıntakada bulunan Polonya kıtaatı, yani bir piyade alayı ile bir süvari alayı ve bir motörlü müfreze Macar hududuna geçmiştir.

Zürich 19 (A.A.) — Alman radyosu, hiçbir Polonya müzakerecisi Alman kumandanlığına müracaat etmediği cihetle, Varşova önünde muharebenin tekrar başladığını bildiriyor. Şehir, müdafaaya devam etmektedir.

Diğer cihetten, Alman radyosu Sovyet kıtaatının Lwow'a vardığını bildiriyor. Bu hususta şurası kayde lâyıktır ki, Alman radyosu bu şehrin Sovyet kıtaatı tarafından işgal edildiğini daha dünden bildirmişti.

Alman tebliği

Berlin 19 (A.A.) — Alman Başkumandanlığının tebliği:

Şark cephesinde: Polonya ordusunun dağınık veya muhasara altında bulunan bekayasının teslim olması süratle devam ediyor.

Buzra nehri yanındaki muharebe bitmiştir. Şimdiye kadar 50 bin esir topladık. Ve sayısız ganimet ele geçirdik. Katî rakamların tesbiti henüz mümkün değildir.

Daha küçük bir düşman grupu Lembergin şimalinde imha edilmiştir. 10 bin esir aldık. Lemberg şehri teslim olmağa davet edilmiştir.

Varşova önünde, Polonyalı memur gelmediği için harekâta tekrar başlanmıştır. Polonyalılar şehrin bir milyondan fazla olan halkını hesaba katmaksızın şehri müdafaa ediyorlar.

Hava ordusu dün de bazı hücumlar yapmıştır. Umumiyet itibarile hava ordusunun artık şark cephesinde kullanılmasına lüzum kalmamıştır.

Cernauti 19 (A.A.) — Polonya radyo servisleri burada olduğu için, Leh radyosu dündenberi faaliyetini tatil etmiştir.

Rumen makamları Polonyalıların şehirde ikametine müsaade etmemekte, fakat mültecilerin tahliyesini kolaylaştırmak için Leh makamlarile teşriki mesai etmektedir.

Fransız askerî heyeti bu sabah buradan Bükreşe hareket etmiştir.

Bu sabah saat 9 da Kızılordunun her an Kuty'ye muvasalatı beklenmekte idi.

Polonya kıtaatının Alman kıtaatına karşı mukavemetine gelince, öğrenildiğine göre, Polonya kıtaatı, biri şimalde Bug bölgesinde, diğeri Varşova civarında ve üçüncüsü de Lwow'un garbinde olmak üzere üç yerde mücadelesine devam etmektedir.

Estonyada 20 Polonya tayyaresi karaya indi

Tallin 19 (A.A.) — 20 kadar Polonya tayyaresi, Tartu'da karaya inmiştir. Bunlar müsadere ve mürettebatı tevkif edilmiştir.

Riga 19 (A.A.) — Letonyaya iltica eden Polonya tayyarelerinin adedi 82 ye çıkmıştır. Bunların ekserisi Vilno havacılık mektebinin tayyareleridir ve silâhla mücehhez değildir.

Romanya ve Macaristana iltica edenler

Bükreş 19 (A.A.) — Rador ajansı bildiriyor: Polnyadan Romanyaya aşağıdaki miktarlarda mülteci gelmiştir:

Sivil 4500, çocuk 400, subay ve er 10 bin, subaylar ve erler silâhtan tecrid edilmiş ve tahşid olunmuştur.

Ekserisi hasara uğramış olmak üzere 100 kadar da tayyare Romanyaya geçmiştir.

Verilen karara tevfikan hükûmet, Polonya hükûmeti ricaline mecburi ikametgâh göstermiştir. Bu meyanda Polanya Reisicümhuru B. Moscicki Moldavyada Bicaz'da, mareşal Smigly - Rydz Craiova'da ve diğer siyasi yüksek memurlar Moldavyada Slanic'da ikamet eyliyeceklerdir.

Bükreş 19 (A.A.) — 550 Polonya tayyaresi Romanyada mevkuf bulundurulmaktadır. Ekserisi fevkalâde hasara uğramış olan bu tayyareler Bükreşte bulunmaktadır. Romanya topraklarında bundan maada Polonya ordusuna ait 200 tank ile mühim miktarda harp malzemesi vardır.

Cernauti'deki Polonya konsolosu tarafından verilen malûmata göre, asker ve sivil olmak üzere 30,000 Polonyalı dün Romanyaya geçmiştir.

Sovyet tanklarının dün sabah Kuty ile Wicneceo arasında Romanyaya giden köprüyü geçtikleri, hududdan bildirilmektedir. Rumen kumandanı bu tanklara durmalarını söylemiştir. Bu kola kumanda eden Sovyet miralayı özür dilemiş ve tanklar geri dönmüşlerdir.

Polonyadaki Fransa sefiri Bükreşe hareket etmiştir.

Budapeşte 19 (A.A.) — Dün bütün gün müteaddid Polonyalı mülteci grupları Macar hududuna gelmiş ve Macaristana geçmiştir. Bunların ekserisi kadın ve çocuktur. Aynı zamanda bazı ufak Polonya kıtaları da hududa gelmiştir. Kıtalar derhal silâhtan tecrid edilerek kamplara gönderilmiştir.

NİŞAN

Muharrir **KERİME NADİR** le yüksek mühendis **CEVDET TANJU**nun nişanları B. Nadirin Emirgândaki evlerinde bir aile toplantısı ile tesit edilmiştir.

Bohemya ve Slovakyada tedhiş

Skoda fabrikası amelesi kıyam etmiş

Kopenhag 19 (A.A.) — İyi bir menbadan öğrenildiğine göre, Bohemya ve Slovakyada yeni bir tedhiş dalgası ortalığı silip süpürmektedir.

Skoda fabrikası amelesinin bir kıyamı üzerine Gestapo, bu ameleden yüzlercesini tevkif etmiştir. Bunlar derhal idam edilmişlerdir. İdam edilenlerin ailelerinin matem tutmaları men'edilmiştir. İdam cezalarının amelenin çıkarmış olduğu kargaşalıkların son derece şiddetle tenkil edilmiş olduğu Brni'de icra olduğu tahmin edilmektedir.

Eski Başvekil B. Rudolf Beran, tevkif edilmiştir.

Slovakyada Slovak memurlarına yapılan tevkifat hakkında olsun haber verilmeden birçok idamlar icra edilmiştir. Yalnız Slizdzilina makamatına Gestapo'nun Alman ordusuna karşı yapılacak her türlü hareketi men için icab eden tedbirleri ittihaz etmiş olduğu bildirilmiştir. Muhtelif menbalardan teyid edildiğine göre «ihtiyaten» yapılan idamlar, kütle halinde icra edilmiş olduğundan halkın Almanlara karşı kini gittikçe artmaktadır.

Macaristanda tevkifler

Budapeşte 19 (A.A.) — Son iki gün içinde Macar polisi yalan ve heyecanlı haberler işaa eden 30 kişi tevkif etmiştir.

Polonyada iki Amerikalı kayıp

Cernauti 19 (A.A.) — Varşovadaki Amerika ataşemiliteri bugün tekrar Polonyaya dönmeğe ve kendilerile teması kaybettiği iki Amerikalıyı bulmağa çalışacaktır. Bunlar Amerikanın Varşova konsolosu Morton ile Chicago Daily gazetesi muhabiri Mourer'dir.

Belediyeler bankası umumî heyeti toplandı

Ankara 19 — Belediyeler Bankası senelik umumî heyet toplantısını bankanın umumî merkez binasında yapmıştır. Umumî heyet, bankanın altıncı hesap devresine aid idare meclisi ve murakıplar raporlarile bilânço ve kâr ve zarar hesaplarını tedkik ve tasdik ile idare meclisini ibra etmiştir.

Umumî heyet bankanın 1939 malî yılı için murakipliğe tüccardan B. Adnan Talay'ı seçmiştir.

Kira istemek kabahat olmuş

Kasımpaşada Hilâl sokağında oturan İbrahim oğlu Ziya, kiracısı Remziyeden kira istemiş, Remziye kızmış ve büyük bir demir parçasile Ziyayı başından ve vücudunun muhtelif yerlerinden yaralamıştır. Yaralı Ziya Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır. Remziye yakalanmıştır.

Kaya altında kalarak yaralandı

Kâğıthane köyünde B. Aliye ait taş ocağında çalışan Şaban oğlu Hüseyin, dün taş kırarken büyük bir kaya parçasının altında kalarak ağır surette yaralanmıştır. Yaralı Hüseyin ifade veremiyecek bir halde Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Haliç vapurları

Belediye tarafından idare edilen Haliç vapurları seyrüsefer muamelâtının Denizyollarına devri esas itibarile kararlaştırılmıştır.

Kiralık Konforlu Küçük Apartıman

Tramvay caddesinde 3 oda, mutfak, banyo, kalorifer, her gün sıcak su, asansör. Taksim Topçu caddesi 2 numara Uygun apartımanı kapıcısına müracaat.

Son hâdiseler ve Türkiye - Rusya dostluğu

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ordularının da acele şarka koşmaları, her iki tarafın fazla yer işgalinde diğerini önlemeğe çalıştığını gösteriyor. Sovyet ve Alman askerlerinin, şarktaki Polonya şehirlerinde ansızın karşı karşıya gelivermeleri de, evvelden çizilmiş müşterek bir işgal plânı manzarası veriyor mu, bilmeyiz.

Şunu da unutmamalıdır ki Almanyanın Polonyadan sonra daha şarka, belki de cenuba dönmesi bekleniyordu. Hatta, son günlerde Almanyanın Romanyadan iktısadî metalibini artırması, ve Polonya ordularının mağlûbiyeti anlaşıldıkça Macaristanın Romanyaya eski davalarını sert bir lisanla hatırlatması bu ihtimale kuvvet veren alâmetler sayılıyordu. Şimdi ise, Sovyet ordularının işgal ettiği arazi, Polonyayı Romanyadan ayırmış, Romanya ile Alman işgal orduları arasına Sovyet ordularını sokmuştur. Kızılordunun bugün Polonyada işgal ettiği Ukrayna toprakları, pek az zaman evvel Almanyanın -Rusyadaki Ukrayna ile birleştirerekmüstakil hale koymak, yani kendisine müstakbel müstemleke hazırlamak istediği yerler olduğu göz örüne getirilince, Rusyanın bugünkü askerî emri vakii bozmak istemiyeceği kolaylıkla anlaşılır. Bu da Almanyanın pek hoşuna giden bir hal midir, bunu da bilmiyoruz.

Sovyet Rusyanın bu hareketinden yeni ihtilâtlar doğabilir mi?

En büyük ve içinden çıkılmaz ihtilât, Sovyetlerin bu hareketini de Polonyaya karşı bir taarruz eddederek mevcud garanti icabı, İngilterenin tıpkı Almanya gibi Rusya ile de harbe girişmesi olabilirdi. Londra ve Paristen gelen son ajans haberleri ve gazete mütalâaları şimdiki halde böyle tehlikeli bir hâdise ihtimalinin uzaklaştığını gösteriyor. İngilterenin Sovyet Rusya ile harp haline girmesi için evvelâ Polonyanın, bu hareketi, Almanyanın taarruzu şeklinde bir tecavüz telâkki etmesi lâzımdır. Henüz böyle bir şey olmamıştır. Polonya, İngiltere ve Fransaya bu yolda müracaatta bulunmamıştır. Demek oluyor ki İngiltere ve Fransa, Sovyetlerin bir kısım Polonya erazisini işgal etmelerini hudutların emniyeti için yapılmış muvakkat bir hareket sayarak yeni ihtilâtlara sebebiyet vermemeği tercih etmişlerdir. Şu halde, her tarafı işgale uğramış zavallı Polonyanın vaziyeti, harbin sonunda elde edilecek katî neticelere intizaren bu halde kalacaktır.

Hiç şüphe yok ki Sovyetlerin Polonyaya girmeleri, bugünkü ve belki de yarnki vaziyete esaslı surette tesir edecek yeni bir âmil olmuştur. Bu yeni âmil, Avrupa harbinin müstakbel seyrini ne tarafa döndürecektir, bunu tahmin etmek güçtür. Bugün için arzu edilen netice, öyle anlaşılıyor ki, hâdiseleri gene mevzii bırakmağa uğraşmaktır.

Türkiye için, bu hâdise karşısında da yeni bir hareket tarzı, yeni bir politika düşüncesi asla bahse mevzu olamaz. Türkiyenin malûm olan ve her gün daha fazla sağlamlaşan siyasî istikameti değişmemiştir ve değişmiyecektir. Türkiye - Sovyet Rusya dostluğu, bizim bildiğimiz ve anladığımız şekilde, iki komşu memleketin karşılıklı ve sarsılmaz menfaatlerinin, müsavi haklar ve şartlar dahilinde korunması esasında devam etmekte, hattâ terakki ve inkişaf göstermektedir. Bunun başlıca delili, Sovyet hükûmetinin daveti üzerine, iki memleketi alâkadar eden meselelerin konuşulması için Hariciye Vekilimizin bu esnada Moskovayı ziyarete hazırlanmasıdır. Ne Avrupada başlamış olan harp, ne de son hâdiseler, Sovyetlerle münasebetlerimizi değiştirmemiştir. Zira, bu münasebetlerin şeklini, iki memleketin biribirine uygun, birleşik, hakikî menfaatleri tanzim ve takviye etmektedir.

Türkiyenin siyaseti herkesçe artık malûmdur: İngiltere ve Fransa ile, Akdenizin şarkında ve Balkanlarda sulhün muhafazasına matuf teahhüdlerimiz var. Bu karşılıklı teahhüdlerin, Başvekilimizin de geçen hafta söylemiş olduğu gibi, müsbet, katî ve yazılı şekil alması için Ankarada çalışılmaktadır. Diğer taraftan Türkiye - Rusya dostluğu da, Karadenizde ve pek tabiî olarak ona tesir icra edecek yerlerde sulhün ve statükonun muhafazasını temin eden en kuvvetli âmildir. Bu suretle, coğrafî vaziyeti, millî vahdeti, dürüst politikası, ordusunun kuvveti Türkiyeye, Avrupanın bu en hassas noktasında şerefli bir sulh vazifesi yüklemiş bulunmaktadır. Biz, bütün hâdiseleri sırf bu gözle gördüğümüz için, istikbale sükûn ile, bilhassa sarsılmaz bir emniyetle bakıyoruz.

Necmeddin Sadak

TİYATROLAR

Raşid Rıza - Ertuğrul Sadi Tek - Bu gece - Bakırköy Milityadide - **BEŞTE GELEN** - Yarın gece - Yeşilköyde - **SAÇLARINDAN UTAN**

ÇİNDE MUHAREBE... AMERİKADA MUHAREBE...

CLARK GABLE ve MIRNA LOY

En büyük heyecanlar içerisinde... Müthiş maceralar... Tayyarede kahramanca hadiseler... geçirdikleri

HARP MUHABİRİ

Fransızca sözlü yarın akşam

SARAY sinemasında

BAŞLIYOR

Bugün matinelerden itibaren

Üç Ahbab Çavuşlar Harbe Gidiyor

Türkçe sözlü

ALEMDAR ve MİLLÎ

ve *ARSEN LÜPEN GELİYOR*

İstanbulun en güzel iki sinemasında iki film birden

Bu akşam SÜMER Sinemasında

Heyecanlı halihazır safhatını tasvir eden, tarihi günleri hatırlatan, seferberlik... Sancak altına çağırılan gençler... Ve sair canlı, hareketli ve kuvvetli bir mevzu malik orijinal bir film.

HUDUDLAR TEHLİKEDE..

(SİLÂH BAŞINA)

Şaheserin ilk iraesidir. Baş rollerde: MIREILLE BALIN

ERICH von STROHEIM - ROGER DUCHESNE

İlâveten: Ekler Jurnal dünya haberleri.

BU AKŞAM

MELEK'te

FREDERİC MARCH ve CAROLE LOMBARD

tarafından nefis bir surette yaratılan Renkli ve Fransızca sözlü

YALANCILAR ŞAHI

Emsalsiz derecede gülünç sahnelerle dolu harikulâde eğlenceli bir şaheser.

Numaralı koltukların erkenden aldırılması rica olunur.

Telefon: 40868

TAKSİM Sinemasında

22 Eylûl Cuma matinelerden itibaren şarkın ses Kraliçesi... Mısrın yegâne Kadın Sanatkârı

ÜMMÜ GÜLSÜM'ün

Mısır filim müsabakasında birinciliği kazanan ÜMİT ŞARKISI (Neşidei emel) Türkçe sözlü Arapça şarkılı Dinleyenleri mest edecektir: Bu eseri bütün İstanbul hakına tavsiye ederiz.

YARIN AKŞAM

İPEK'te

AŞK - HEYECAN - ARKADAŞLIK ve FEDAKÂRLIK tamamen RENKLİ ŞAHESERİ

KANATLI İNSANLAR

Görülmemiş derecede heyecanlı ve meraklı bir mevzu

Baş rollerde: FRED MC. MURRAY - RAY MİLAND

Hitler Danzigde bir nutuk söyledi

(Baştarafı 1 inci sahifede)

bir tesviye sureti bulmak kabil olacağını tebarüz ettiren Hitler, Lehlilerin Berline gelmediklerini ve sulh tekliflerini kabul etmediklerini söymiştir.

Hitler sözünün bu noktasında «dost İtalya» tarafından yapılan sulh teklifine işaret etmiş:

— Bunu ben de kabul ettim, fakat İngiltere reddetti ve Alman milletine kabulü imkânsız teklifleri havi iki saat müddetli bir ültimatom göndermek cüretinde bulundu.

Demiş ve şunları ilâve etmiştir:

— İngilizler aldandılar. Bugünkü Almanyaya ültimatom gönderilemez. Fakat Polonya tahrik ve icbara kapılarak kendisi için en büyük hayal sukutu ile neticelenen harbi kabul etti.

Hitler, Polonyanın yok olduğunu, Alman kıtalarının Brest - Lemburg hattını tuttuklarını ve bu sabah Kutnoda 70,000 esir aldıklarını, bu hattın garbında bulunan Leh ordusu bakayasının da bir kaç gün içinde ya teslim olacağını, yahut da mahvedileceğini söylemiştir.

Alamn - Rus anlaşması

Hitler, bundan sonra demiştir ki:

«Polonyada vaziyeti, bu milletin mümessillerile belki de makuliyet ve sükûnet dairesinde müzakereye girişmeğe imkân verecek şekilde idare ettik. Bir taraftan da Rusya, Polonyadaki Beyaz Rusya ve Ukrayna etnik gruplarının menfaatlerini himaye için müdahale mecburiyetinde kaldı. Fransa ve İngiltere şimdi Alman - Rus anlaşmasını korkunç bir cinayet telâkki etmektedirler. Bir İngiliz bunun iki yüzlülük olduğunu söylemiştir. İngilizler bunu daha iyi bilirler. Ben öyle zannediyorum ki, İngiltere, Bolşevik Rusya ile Demokrat İngiltere arasında anlaşmanın imkânsızlığına mukabil Nasyonal sosyalist Almanya ile Bolşevik Rusya arasında bir anlaşma yapılmasına muvafakıyet elvermiyş bulunması keyfiyetini iki yüzlülük telâkki etmektedir.»

«Şimdi size bazı izahat vermeliyim: Rusya ne ise odur, Almanya da ne ise öylece kalmaktadır. Fakat Alman ve Rus hükûmetlerinin bildikleri bir şey var: Ne Almanya, ne de Rusya garp demokrasilerinin menfaati uğruna bir tek adam feda etmiyeceklerdir. Devletler ve milletler için dört senelik bir harbin tecrübeleri kâfidir. Çok iyi biliyoruz ki, biribirimizi takben garp demokrasilerinin idealleri için çarpışmak şerefine mazhar olacaktık. Şimdi kendi menfaatlerimizi bizzat ele almak niyetindeyiz ve iki en büyük millet aralarında anlaştıkları takdirde bu menfaatleri en iyi bir şekilde ele alabileceklerini anlamışlardır.»

Almanyanın gayeleri mahduddur

Alman haricî siyasetinin hedeflerinin hududsuz oldukları hakkındaki İngiliz iddiası bir yalandan ibarettir. İngiliz devlet adamlarının bu yalanlarının aksini fi'liyatla isbat edebildiğimden dolayı çok memnunum. Almanyanın Ural'a kadar Avrupaya hâkim olmak niyetinde olduğunu iddia edip duranlar, Alman siyasetinin hedeflerinin hududunu niheyt öğrenmekle bahtiyar olacaklardır. Bu suretle bir harp sebebini onların elinden aldığımızı zannediyorum, Çünkü onlar harbi, hududsuz harp gayeleri besliyen şimdiki Alman rejimine karşı yaptıklarını söylüyorlar.

İngiliz dünya imparatorluğuna mensup efendiler; Almanyanın gayeleri çok mahduddur. Biz Ruslarla bu gayeler hakkında konuştuk ve onlar, alâkadar en yakın komşulardır. İngilizler bu yüzden Ruslarla bir ittilâfa gireceğimizi düşünüyorlardı. Fakat biz bunu yapmıyacağız. Alman - Rus anlaşması, şimdiki Alman rejiminin dünyaya hâkim olma arzusu yüzünden uyku uyuyamıyan İngiliz devlet adamlarının bu kâbusunu berataraf etmiştir. Almanyanın Ukraynayı fethetmek istediğinin doğru olmadığını öğrenince sükûnet bulacaksınız. Bizim çok mahdud menfaatlerimiz var. Bununla beraber, bu menfaatleri, nereden gelirse gelsin, her türlü tehlikeye karşı müdafaaya karar verdik.

Geçen on sekiz gün, bizim kendimizi şunun bunun eline bırakmak niyetinde olmadığımızı bütün dünyaya anlatmağa kâfi gelmiştir. Bu geniş arazideki nihaî hal tarzı ne olacak? Bu her şeyden önce, burada müdafaa edilecek en mühim menfaatlere sahip bulunan iki memleketin bileceği meseledir. Almanya mahdut, fakat sarsılmaz ve değişmez talepler ileri sürmüştür. Ve bunları şu veya bu suretle tahakkuk ettirecektir. Almanya ve Rusya bu tefessüh merkezinin yerine, ve hak telâkki edilebilecek bir vaziyet ikame edeceklerdir.

İngiltere kabul etmezse...

Eğer garp, bu hiçbir zaman olamaz ve biz ise ve bilhassa İngiltere maz ve bilhassa İngiltere buna üç, dört ve hattâ sekiz sene sürecek bir harple mukavemete azmetmiş bulunduğunu söylerse, buna şu cevabı vereceğim:

«Almanya kendi imparatorluğunun garp ve cenubunda büyük fedakârlıklar yaparak katî hudutlar kabul etti. Almanya, bu fedakârlıklarla katî bir sulha varmak arzusunda bulunuyordu. Eğer bazı harp istiyenler Avrupa sulhunu muhakkak bozmak istemeselerdi buna muvaffak da oluyorduk. İngiltereye veyahut Fransaya karşı harp için hiçbir gayem yoktur. Alman milletinin de bu hususta herhangi bir gayesi mevcut değildir.

İngiltereye karşı yaptığım teklifler malûmdur. Ben, İngiliz milleti ile samimî bir dostluk istiyordum.

İngiltere bütün bunları reddetti ve şimdi Almanyaya harp yapmak fikrindedir. Buna şu cevabı vereceğim:

Polonya, Versailles şekli ile katiyen bir kere daha dirilmiyecektir.

Eğer buna rağmen, İngiltere daha şimdiden harp gayelerini değiştirmek ve hakikî emelinin bugün Almanyada mevcud rejime karşı harp yapmak olduğunu söylemek isterse, buna da şu cevabı vereceğim:

Eğer bir Alman rejimi, Churchill, Duffcooper, Eden efendilerin tasvibine iktiran ederse, bunların parası ile yaşayan bu rejim, Almanya için tahammül edilmez bir rejim olur. Düşmanlarımız tarafından tasvib edilmemekle gurur duyuyoruz. Ben, onların hücumuna uğradığımdan dolayı müftehirim. Eğer bunlar, Alman milletini benden soğutmak istiyorlarsa, ya bu milleti karaktersiz, yahut kendileri kadar aptal telâkki ediyorlar. Nasyonal sosyalist Alman devletinin birliği, sarsılmaz bir sadakatla teessüs etmiştir. Bu efendiler şundan emin olsunlar ki, gülünç bir propaganda ile Alman milletini mağlûbiyete götüremiyeceklerdir. Bu propaganda komedyenleri, evvelâ bize gelerek propaganda dersi alsınlar.

Harp uzun sürse bile...

Bu harbin üç sene süreceğini söylüyorlar. Sebebini bilmediği halde çarpışan Fransız neferine acırım. Eğer harp üç sene sürecekse bu biraz da bize bağlıdır. Teslim kelimesi, ne üçüncü senenin sonunda, ne dördüncü senenin, ne de yedinci senenin sonunda söylenmiyecektir. Alman milleti bu mücadelede mağlûp olmıyacak ve daima daha ziyade kuvvetlenecektir. Eğer bir bozukluk çıkarsa bu, plutokrat memleketlerde, milletler üzerine hâkimiyet esasına dayanan dünya imparatorluklarında çıkacaktır.

Bir şeyden eminim: O da, bize meydan okuyanlara cevap vereceğiz ve muhasımlara, kendilerinin kullandıkları aynî usullerle mukabele edeceğiz. Eğer İngilizler deniz üzerinde kendilerini mağlûp edilmez sanıyorlarsa, bizim de mağlûp edilmez vaziyette bulunduğumuz yer silâhı kullanmamız zamanının pek yakında gelebilmesi muhtemeldir. O zaman birdenbire insaniyet düşüncelerinin ortaya atılmıyacağını ümid ederim.

Hitler, Alman hava kuvvetlerinin sivillere karşı harp etmemek emrini aldığını ve sivillere karşı harp etmemiş bulunduğunu söylemiş, fakat eğer İngiltere enternasyonal hukuka tetabuk etmiyen şekilde ablukaya devam ederse, Almanya da kendi hattı hareketini ona göre değiştirecektir, diye ilâve eylemiştir.

Ok yaydan çıkmıştır

Hitler, netice olarak demiştir ki:

İngilterenin gayesi bir rejimle mücadele etmek değil, Alman milletine karşı mücadeledir. Aksülâmel gecikmiyecektir. Almanya teslim olmıyacaktır. Almanyanın âkıbeti ne olacağını çok iyi biliyoruz. King Hall bunu bize haber verdi. Birincisinden daha beter bir Versailles muahedesi... Son haftalar zarfında Alman milleti yalnız vahdetinin değil, mâneviyatının cesurane olduğunu da isbat etmiştir. Alman milleti 1914 tekinden çok fazla şevkli ve heyecanlıdır. Hepimiz bir harbin bütün fecaatlerini biliyoruz, fakat bu harbi kazanmağa karar verdik, artık ok yaydan çıkmıştır.

Führer, son olarak Almanların bir tek arzusu olduğunu ve bunun, yalnız birkaç şahsın istediği bir harbin lüzumsuzluğunu başkalarının da anlamaları oduğunu söylemiş ve nutkunu bitirirken Danziglilere şöyle hitap etmiştir:

«Gelecek aylar ve gelecek yıllar zarfında her Almanın katlanacağı güçlükler ne olursa olsun, biz milletin ayrılmaz bütünlüğünü müdrik bulunursak, bu güçlüklere daha kolay tahammül edeceğiz. Sizi de bir daha bırakmamağa azmetmiş olduğum halde, bu bütünlük içine alıyorum. Danzig Almanları, Alman kalmıştır ve uğrunda ölüme kadar mücadeleye azmetmiş bulunduğumuz bir Alman milleti ve bir Alman Reich'ı mevcud olduğu müddetçe, Alman olarak kalacaktır.»

Ihracatın durmaması için yeni tedbirler alınıyor

Izmirden Ankaraya giden heyetin temasları çok iyi neticeler verdi

İzmir (Akşam) — Ege iktısadî vaziyetini ıslâh için hükûmetimiz, yerinde ve çok mühim tedbirler almıştır. Mahsul satış ve ihracatının azalmış olması sebebile Ankarada alâkadar makamlar nezdinde teşebbüslerde bulunan İzmir ihracatçılarından mürekkep heyet, İzmire dönmüştür. Bu heyette bulunan İzmir ticaret ve sanayi odası kâtibi umumisi B. Turgut Türkoğlu, şu beyanatta bulunmuştur:

— Avrupada harp patladığı vakit 50-60 milyon liralık mahsulün bir kısmı ağaçlardan toplanmak üzere, bir kısmı sergilerde, bir kısmı da pazarlarda idi. Bu arada hariçten İzmir limanına gelen vapurların kesilmesi, tekrar seferler başladıktan sonra da bankaların ihracat vesikalarını güçlükle ve az olarak kabul etmeleri, İngiliz lirasının sukuu, harp tehlikesi sigortası, takas primlerinin müphem neticeleri gibi haller ihracatı zorlaştırmıştı. İzmirde ihracatçılar tarafından yapılan toplantılar ve hükûmet merkezile vaki temaslardan sonra ihracatçılardan bir heyetin de Ankaraya gitmesi faydalı görülmüş, bu heyet Ticaret Vekâletile ve sonra da Başvekâletle temaslarını yapmış, ihracata mani en küçük pürüzleri bile kökünden kaldıracak müsbet tedbirler hükûmetçe alınmıştır.

Müstahsilin, herhangi bir vaziyet karşısında malını «yangından mal kaçırır gibi» elinden çıkarmağa çalışması kadar hükûmetimizi müteessir eden nokta olmamıştır. Onun için hükûmet, banka ve kooperatiflere emtia üzerine avans yapılmak üzere geniş bir yardımda bulunmuştur. Lâzım oldukça yine yapacaktır. Hükûmet icabında doğrudan doğruya piyasadan mübayaatta bulunacaktır. Nitekim Adanada pamuk mübayaasına başlamıştır. Hükûmetimiz erkânı halkın Avrupa harbi dolayısile vukuu melhuz gayri tabiî haller karşısında heyecanlanıp malını hemen elden çıkarmağa kalkmamasını istemektedir.

Ankara, bize açık, katî ve emin bir ifade ile şunu söyledi ve herkese de söylememizi emretti:

«Hükûmetimiz, herhangi bir malımızın değerinden aşağı satılmasını asla istemez ve bunun için her ne lâzımsa mutlaka yapacaktır.»

Müstahsil cephesi, bu şekilde halledildikten sonra mühim bir nokta kalıyordu. O da ihracatı aksamadan yürütebilmek... Bu hususdaki dileklerimiz şunlardı:

I — Harp tehlikesine karşı sigorta işi.

Bu meseleyi hükûmetimiz derhal halletti ve hâlen de Merkez bankasının İzmir şubesine lâzım gelen talimat verilmiş bulunuyor.

II — İhracata ait dokümanların bankalar tarafından kabulü.

İzmirdeki bankalarımız, filvaki bu dokümanları tamamile reddediyor değildiler. Ancak vaziyet dolayısile artan bu işte bankaların diğer yıllara nazaran daha geniş bir mikyasta sermaye kullanmaları lâzım geliyordu ki merkezlerinden esaslı talimat alamadan bu yolda yürüyemezlerdi. İzmirdeki banka müdürlerinin, merkezlerile alâkalanarak işlerini ihtiyaca göre yürütebilmek için istedikleri salâhiyetlerin biran evvel tahakkukunu temin etmiş olduk. Bankalarımızın ihracatı kolaylaştırmak için evvelce olduğu gibi bundan böyle de ve daha geniş bir şekilde, yani lüzumu olduğu kadar çalışacaklarından artık şüphemiz kalmamalıdır.

III — Avans surmarşandiz için de bankalarımızın muamele yapmaları temin edilmiştir.

IV — İngiliz lirasının düşmesinden gayri tabiî bir hal hasıl olmuştu. Satış esnasındaki (kur) un tesbiti kabul edildiğinden ihracatçının satıştan sonra muhtemel ziyanı artık bahis mevzuu olamaz.

V — Takas primlerinin, Takas limited şirketi tarafından yüzde 90 nisbetinde peşin olarak verilmesi kabul edilmiştir. Bundan evvel böyle olmadığı için prim sahipleri ileride ne olacağını bilemediklerinden takas usulünden matlup olan netice de müsbet şekilde elde edilemiyordu.

Şimdi kur'un tesbiti, takas primlerinin derhal tediyesi hasebile istikrar hasıl olduğundan derhal borsamızda mahsullerimizin nevine göre kilo başına birkaç kuruş kazanmaları lâzımdır. Yani hükûmetimizin yukarıda yaptığını söylediğim fedakârlıkların müsbet neticeleri derhal piyasada görülmek lâzımdır ve görülecektir.

Hükûmetimiz, ihracat tacirlerimizden bunu katî olarak istemektedir ve istemekte hakkı vardır.

Bazı ihracat maddelerimizin de lisansa alınması rica edildi. Hükûmetimiz, stokları, rekolteleri tesbit ile meşguldür. İcap ettikçe, sırası geldikçe bu arzuların da yerine getirileceği vaadedildi. Hulâsa hükûmetimiz, dikkatle, alâka ile şükrana lâyık bir hassasiyetle heyetimizi dinlemiştir ve aldığı kararın tatbik mevkiine girmesini de derhal tebliğ eylemiştir.

Bizi oraya gönderenler namına, Ege bölgesi ekonomisi namına, memleketimizi, milletimizi pek yakından alâkadar kılan ve faydalandıracak olan bu kararlar namına hükûmetimize şükranlarımızı sunmak borç ve vazifemizdir.

***

Hükûmetimizin, ihracatımızı ve mahsullerimizin iyi fiatlerle satışı sayesinde müstehsilleri korumak maksadile aldığı yerinde tedbir ve kararlar, Ege bölgesinde fevkalâde memnuniyetle karşılanmıştır. Bu hafta içinde muhtelif mahsul fiatlerinin kilo başına 2-3 kuruş birden yükselmesi beklenebilir. Nihayet en mühim nokta, Avrupa harbi sebebile mahsullerimizin satılamadığı takdirde hükûmetimizin mübayaa edeceği dir ki, şimdiki vaziyet, buna lüzum kalmayacağını göstermektedir. Çünkü dış piyasalardan -harbin devam etmekte olmasına rağmen- siparişler gelmekte ve şimdi ihracatçılarımız da hükûmetin gösterdiği kolaylıklar sayesinde bu siparişleri karşılayarak mahsul ihracı imkânları bulmaktadır.

Sovyet kıtaları Vilnoyu tamamile işgal ettiler

(Baştarafı 1 nci sahifede)

Harp, bitmiştir. Şehirde kısmen eski Polonya bayraklarından alelâcele yapılmış Sovyet bayrakları dalgalanmaktadır.

Kaunas 19 (A.A.) — Alman konsoloshanesi memurları, Wilno'nun Sovyet kıaatı tarafından tamamile işgal edilmiş olduğunu bildirmektedirler.

Sovyet tebliği

Moskova 19 (A.A.) — Kızılordu umumî erkânıharbiyesinin tebliği:

18 eylûl gününde Kızılordu kıtaatı, Polonya ordusunu tardetmeğe devam ve akşam üzeri: Şimalde garbî Beyaz Rusyada Viole, Swienciany'yi Novogrirdek şehrini, Slonin . Wolkowysk şehirlerini, Minsk - Brestlitovsk hattı üzerinde Jaglewiczi istasyonunu, cenupta garbî Ukraynada Sarny düğüm noktasını, Luc, Stanislawog, Haliez Krasne ve Buczacz şehirlerini işgal etmişlerdir.

Kızılordunun piştarları, Lvov ve Silnoya yaklaşmışlardır.

Kaunas 19 (A.A.) — Polonyalılar Vilnayı tahliye ediyorlar. Daha tek tük top sesleri gelmektedir. Şehrin tamamile işgali bir saat meselesidir. Şafaktanberi binlerce Polonya askeri hududu geçerek Litvanya topraklarına girmekte ve orada silâhlarından tecrit olunmaktadır.

Riga 19 (A.A.) — (Havas): Sovyet kıtaatı bu sabah Vilyanı işgal etmişlerdir. Silâhtan tecrit edilen Leh askerleri evlerine dönmektedir. Şehrin civar mahallelerinde bazı yangınlar vukubulmuştur. Dün akşam ve bu sabah erkenden müsademeler ve yağmalar kaydedilmiştir.

Sovyet kıtaatı Leh - Rumen hududunda

Cernauti 19 (A.A.) — Mareşal Smigly - Rydz'in dün sabaha karşı saat 1 de general Slawoj Skladkowski'yi takiben Romanya hududunu geçtiği ve birkaç saat sonra da otomobille Cernauti'ye geldiği teyid edilmektedir.

Emin bir membadan bildirildiğine göre, Sovyet kıtaları dün sabah Leh - Rumen hududuna gelmişlerdir. Motörlü Sovyet cüzütamlarının Zaleczsiki köprüsünü geçerek bu köprünün Romanya tarafındaki kısmını bir müddet işgal ettikleri de haber alınmıştır.

Diğer cihetten dolaşan bir şayiaya göre mareşal Pilsudski'nin eski erkânıharbiye reisi general Şosenkowsky, mareşal Smigly - Rydz'in azimetinden sonra Polonya kuvvetlerinin kumandanlığını deruhte etmiştir.

Mareşal Voroşilof Polonyadaki Rus kıtaatının kumandanı oldu

Kopenhag 19 (A.A.) — Berlinske Tidende gazetesinin Riga'daki muhabiri. Polonya ile Litvanya arasındaki bütün nakil vasıtalarının inkıtaa uğradığını bildiriyor.

Keza bu muhabir, mareşal Voroşilof'un Polonyadaki Rus kıtaatının kumandasını deruhte ettiğini bildirmektedir.

Amerika lâkayıd kalmıyor

Vaşington 19 (A.A.) — Hariciye Nazırı B. Hull, bugünkü matbuat toplantısında demiştir ki:

Amerika hükûmeti, Sovyet kıtaatının Polonyaya girmesine karşı lâkayt kalamaz. Ambargonun Rusya hakkında da tatbiki nazarı itibara alınmıştır.

EV KADIN MODA

Giyim ve ev eşyasının fazla dayanması için ne yapmalı?

Dünyanın her tarafında hüküm süren buhran herkesi iktisada fazla riayete mecbur etmiştir. Giyim eşyasını daha ziyade sağlamlaştırarak ev eşyasını uzun müddet dayandırmak yiyeceklerden bir kaç türlü istifade etmek için çareler bulunmuştur. Onlardan bir kısmını yazıyoruz:

Çorap, fanile gibi eşyalar çarşıdan alınır alınmaz daha giymeden yıkanırsa ilmekler sıklaşır, eşya sağlamlaşır.

Keten, patiska gibi kumaşlar da dikilmezden evvel yıkanırsa sıklaşır, daha çok dayanır.

Emaye tencere, kepçe, tabak bardak gibi porselen ve cam eşyayı kullanmazdan evvel bir tencereye koyarak üzerine soğuk su doldurmalı, bir avuç çamaşır sodası atmalı, ateşe koyarak fıkır fıkır kaynattıktan sonra o su içerisinde soğumağa bırakmalı. Sonra bol suda çalkalayıp kurulamalı. Bunlar pek güç kırılır.

Süpürgelerin dayanması için satın alınınca gayet sıcak su içerisinde bırakmalı su soğuyunca çıkarıp silkmeli ve kurutmalı. Ayda bir, yahut on beş günde bir bu ameliyeyi tekrarlamak hem süpürgeyi temizler hem sağlamlaştırır.

Mutfakta, kullanılan yumurtaların kabukları saklanır ve camaşır kaynatılırken bir tülbende bağlanarak içine atılırsa çamaşırlar kar gibi beyaz olur. Kirlenmiş sürahilerin içine yumurta kabukları, bir tutam tuz, küçük parpalara taksim edilmiş sünger kâğıdı ve su koymalı. İyice salladıktan sonra bir kaç su çalkayıp yıkamalı. Sürahiler pırıl pırıl olur.

Ele avuca sığmıyan küçük sabun parçalarını kurutup rendelemeli. Toz sabun olarak kutu içinde saklamalı. Sabunlu su içinde yıkanacak yünlü trikolar veya ipekli çamaşırlar için bu tozdan su içine atarak derhal köpüklü sabunlu su yapmak mümkündür.

Diğer bir usul artan küçük sabun parçalarını bir kap içerisine koyarak üzerine bir kaç damla su akıtmalı. Daha büyük bir kap içerisine kaynar sıcak su koymalı. İçine, sabun olan kabı koyarak ateşe oturtmalı.

Bain - Marie usulü sabun erir, bunu karıştırarak halletmeli. Bu hamura bir kaç damla gliserin ilâve ederek arzu edilen şekilde küçük kalıplar yahud kaplar içine dökerek soğumağa bırakmalı. Yeniden mükemmel sabun elde edilmiş olur.

Gelecek hafta çöp tenekesine atılacak şeylerden ne suretle istifade edilebildiğini tarif edeceğiz.

Bir yaka bir kaç şekilde takılabilir

Ayni patron üzerine kesilmiş bir yakanın dört beş şekilde takılması mümkündür. Her şekil elbiseyi değiştirmekte ve yeni hissi vermektedir. Bu yakalar krep dö şinden, pikeden yahut krep satenden yapılabilir.

6 numaralı resimde görülen yaka patrondur. Yaka enseden dikişli oluyor, okla gösterilen yerden eklenmektedir.

1 ve 5 numaralar krep satene daha iyi uymaktadır.

3 ve 4 modelleri ise krep dö şindendir.

2 numaralı yaka pikedendir. Fakat bu patron üzerine yapılan her hangi kumaştan bir yaka bu beş şekilde de takılabilir.

At kestanesi

Bundan ilâç gibi istifade etmek kabildir

Sayfiyede bulunanların bahçelerinde at kestanesi ağacı varsa bunların çatlayıp yere dökülen kestanelerini toplıyarak saklamalıdırlar. Bunları bir çok yerde ilâç diye kulllananlar vardır. At kestaneleri delinip bir sicime geçirilir, halka şeklinde elbise dolabına asılırsa güveden eser kalmazmış.

Cebe atılan ve daima cepte duran at kestanesi romatizmaya mani olurmuş.

Bunlardan başka at kestanesinin çiçekleri de romatizma için faydalıdır.

İlkbaharda at kestanesinin kırmızı çiçeklerini zeytinyağı, yahut ispirto içine atar ve kırk gün güneşte kaldıktan sonra bununla ağrıyan yer masaj yapılırsa çok istifade edilir.

İncir reçeli

Tarif edeceğimiz reçel mugaddidir, manzarası ve lezzeti fevkalâdedir. Kışın ansızın gelen bir misafire tatlı makamında da ikram edilebilir:

Hep ayni boyda olgun fakat ezik değil vuruksuz, kurtsuz, dipleri patlamamış kavak inciri seçmeli. İncirlerin hepsinin altlarının kapalı olması birinci şarttır. Reçelin harcı şudur. Bir buçuk kilo incir, bir kilo şeker, bir buçuk bardak su, bir az vanilya ve bir limon.

Şekeri su ile ateşe koymalı. Kaynayıp koyulaşınca içine incirleri atmalı. Bir iki taşım kaynadıktan sonra ateşten indirmeli ve öylece ertesi güne kadar bırakmalı.

Ertesi gün delikli kepçe ile incirleri itina ile bir tabağa çekmeli. Sulanmış olan şekeri ateşte kaynatmalı. Bir gün evvelki koyuluğa gelince incirleri tekrar içine atarak bir kaç taşım kaynatmalı, gene ateşten indirmeli ertesi güne kadar bırakmalı.

Üçüncü gün tencereyi incirlerle ve bir limon suyu ile beraber ateşe koymalı, meyvalar şeffaflaşıncaya kadar pişirmeli. İndirmezden az evvel içine vanilya koyarak bir iki taşım kaynatmalı.

Bu suretle kaynatılan reçelde incirler katiyen ezilmez, şekillerini muhafaza eder. Şekerleme gib olur.

Sofraya tatlı makamında çıkarılacağı zaman bir tabak içine incirleri dizmeli, üzerine bolca dövülmüş ceviz atmalı. Daha mükemmel olması için üzerine kaymak da konulabilir.

Kırılan yumurta taze olarak nasıl saklanır?

Kırılan fakat sarısı akına karışmamış olan bir yumurtayı bir iki gün taze olarak muhafaza etmek mümkündür. Kırılan yumurtayı bir fincan içerisine itina ile boşaltmak ve üzerini soğuk su ile örtmek kâfidir.

Harbin saçlar üzerinde tesiri

Saç boyatmaktan, bukleli saçlardan vazgeçildi

Pariste harp başlıyalıdanberi kadınların saç tuvaletlerinde büyük değişiklikler olmuştur. En evvel açık sarıya boyanmış olan saçlar tekrar tabiî renklerine avdet etmiştir.

Kadınların kısmı azamı, cephede bulunan berberlerini bulamıyacakları için ve bilhassa saçlara boya sürüdüğü bir sırada tayyare hücumu olur da bu halde sığınaklara giderek hir kaç saat kalmak mecburiyeti olursa, saçların boyanın fazla kalması yüzünden yanması, dökülmesi ihtimalini düşünerek boyadan vaz geçmişlerdir. Uzayan saçların köklerinde görülecek koyu rengin çirkinliğine mani olmak için de saçın asıl rengi ne ise saçları tekrar o renge boyatmışlardır.

İkinci değişiklik de saçların kısalmasıdır. Bukleli saçlar için bigudi koymak lâzımdır. Halbuki gecenin bir vakti sığınaklara herkesin içine bu çirkinlikle inmemek için bir çokları saçlarını kısa kestirmişlerdir.

MÜŞKÜLLERE CEVAP

Zeytinyağını nasıl içmeli?

Beyoğlu Fu - Le - Bi: Zeytinyağı içmek kum için de kabızlık için de faydalıdır. Bunun nasıl içileceğini doktor tarif eder. Bizce en kolayı şudur:

Bir kahve fincanı içine bir çay kaşığı kadar limon suyu koyunuz, üzerine içeceğiniz miktar zeytinyağını döktükten sonra gene bir çay kaşığı limon suyu ile üzerini örtünüz. Nefes almadan içtikten sonra ağzınza bir parça limon kabuğu alıp çiğneyiniz.

2 — Yüzündeki tüyleri çıkartmak için cımbız kullanınız. Bu kılların bir daha çıkmaması için' yazdığınız gibi yüzünüze göztaşı sürmeğe kalkışmayınız. Yüzünüzü berbat eder yakarsınız.

Gül sulu revani

Kadıköy Zehra Zarif: Vaktiyle gazetemizde tarifi çıkan (Gül sulu revanı) tertibi şudur:

250 gram tereyağı, 250 gram amerikan ince toz şekeri. 150 gram pirinç unu, 100 gram un, 6 tane yumurta bir çay kaşığı baking povder, bir çay fincanı iyi cins gül suyu. Unu, pirinç ununu elemeli içine bakingi katmalı. Şekerle yumurtaların sarılarını bir çeyrek saat kadar telle çırpmalı. Tereyağını elle beyazlatmalı, sonra içine şekerle vurulmuş yumurtaları sonra karışmış olan unla pirinç ununu ve en sonra da sertleşinceye kadar telle köpürtülmüş yumurta aklarını ilâve ederek karıştırmalı. Yağlanmış tepsi veya kalıba dökerek fırında pişirmeli.

Fırından çıkar çıkmaz daha sıcak iken üzerine gül suyunu gezdirmeli ve soğumağa bırakmalı.

2 — Yağlı boya lekesini çıkartmak için neft kullanılır.

3 — Ütü lekesine gelince, hafifçe sararan bu leke bazen sabunlu su ile yıkanınca çıkar Eğer fazlaca sararmışsa bir bardak su içine bir tutam boraks (borax) atıp eritiniz. Lekeyi bu su içinde yıkayınız. Bol temiz su ile çalkalayınız. Leke yeri beyaz olur.

Eğer leke kahve rengi ise çıkmaz, çünkü yanmıştır. Yıkanırken yırtılır.

Yugoslavyada millî birlik

Parti mücadeleleri sonraya bırakıldı

Belgrad 19 (A.A.) — Millî Yugoslav partisinin merkez komitesi dün eski Başvekil Jivkoviçin riyasetinde toplanmıştır. Bu toplantıda kabul edilen bir karar suretinde bilhassa siyasî partiler arasındaki ihtilâfların sonraya bırakılması, Yugoslavyanın ve krallığın menfaati iktizasından olduğu ve muhtemel hâdiselere karşı koyabilmek için bütün yapıcı kuvvetlerin birleşmesi lâzım geldiği kaydedilmektedir.

Bir İngiliz vapuru hasara uğradı

Londra 19 (A.A.) — Ellerman seyrisefain kumpanyasının City of Paris adındaki 10,902 tonluk İskoç vapuru, cumartesi gecesi hasara uğramış ve romorkör ile çekilmesine mecburiyet hasıl olmuştur.

138 kişiden ibaret olan mürettebatı kurtarılmıştır. Yalnız tayfadan birisi tahlisiye sandallarını denize indireceği sırada telef olmuştur.

Amerika açık şehirlerin bombardıman edilmemesi için teşebbüste bulunacak

Amerika Reisicümhuru B. Rooseveltin B. Moscickiye cevabı

Vaşington 19 (A.A.) — B. Roosevelt, B. Moscicki'nin pazar günkü telgrafına cevaben aşağıdaki mesajı göndermiştir:

«Mühim askerî hedeflere malik olmayan Polonya şehir ve kasabalarının Almanlar tarafından bombardıman edilmesi üzerine binlerce sivil Polonyalının telef veya mecruh olduğunu bildiren telgrafnamenizi aldım. 1 eylûl tarihli mesajıma muharipler tarafından verilen ve hepsi de tayyarelerin harekâtının askerî hedeflere hasredileceğini bildiren cevaplardan sonra bu harp esnasında açık şehir ve kasabaların bombardıman edilmesi ve binlerce masum ve müdafaasız erkek, kadın ve çocuğun öldürülmesi faciasının önüne geçileceğini ümid etmiş idim. Bundan dolayı telgrafınızda, ayni zamanda Polonyada harp sahnesinde bulunan resmî mümessillerimizinkiler de dahil olduğu halde diğer menbalardan almış olduğumuz raporda münderic malûmat bizi derin bir teessüre garketmiştir.

Yüz binlerce insanın hayatı mevzuubahs olmasına binaen muharip hükûmetlerin tahkim edilmemiş olan merkezlerdeki sivillerin bombardıman edilmesini meneden emirlerini tecdit edeceklerini ve 1 eylûl tarihli mesajıma vermiş oldukları cevabın bütün dünyada uyandırdığı ümidi boşa çıkarmıyarak gayri muharipilerin hayatına riayet edeceklerine dair mütekabilen temin için icap eden tedbirleri alacaklarını samimiyetle ümid ederim.»

Bir Alman vapuru batırıldı

Vapurun ihtarsız batırıldığı tekzip ediliyor

Londra 19 (A.A.) — İstihbarat Nezareti bildiriyor: Almanyadan verilen bir habere göre, «Johannes Malkenbuhr» ismindeki Alman vapuru bir İngiliz harp gemisi tarafından ihtarsız olarak batırılmıştır. Bu haber doğru değildir. İngiliz harp gemisi Alman vapuruna yaklaştığı zaman vapurun makine dairesine sular hücum etmiş bulunuyordu. Vapur batmak üzere idi. İngiliz harp gemisi vapurun 12 yolcusu ile mürettebatını kurtararak bir İngiliz limanına çıkarmıştır.

Diğer cihetten istihbarat nezareti, bir İngiliz harp gemisinin Falkland adalarına 33 Alman çıkarıldığını ve bunların orada tevkif edildiğini bildirmektedir. Bu 33 Alman, harbin ilânından bir gün sonra bir İngiliz harp gemisinin tesadüf ettiği «Karl Fritzen» vapurunun mürettebatını teşkil etmekte idi.

Almanyada yiyecek az

Bazı gıda maddeleri hakkında tedbir alınıyor

Bükreş 19 (A.A.) — Bükreşe gelen haberlere göre, Berlinde bu hafta gıda maddeleri hakkında yeniden bazı tedbirler alınması beklenmektedir. Haftalık et sarfiyatı şimdiden adam başına yarım kiloya, tereyağı 100 gramdan aşağı indirilmiştir. Ekmek te vesikaya tabi tutulmaktadır. Arabalarını kullanmalarına müsaade edilen otomobil sahipleri plâka numaraları üstüne kırmızı bir numara ilâve etmeğe mecbur tutulmuşlardır. Işık söndürme mecburiyeti birçok kazaları mucip olmaktadır.

Hükûmet gençlere ve kadınlara memlekette hasıl olan şiddetli ihtiyaç dolayısile mümkün olduğu kadar çok bez biriktirmelerini tavsiye etmektedir.

Alman sosyal demokratları reisi öldü

Paris 19 (A.A.) — Alman sosyal - demokratları reisi B. Otto Wels, Fransada Chatenay - sous - Bois'da ölmüştür. Müteveffa Reichtag'da nutku dinlenilmiş olan son sosyalist idi.

Haftanın mizahı

(Yazı ve resimler: Cemal Nadir'in)

Dev Aynası

Yeşil saha!..

Prostün imar plânı İstanbulun müstakbel bir semtine bu renkli ismi koydu. Üstadın kırmızı Çarşambayı hatırlatan böyle bir isimle neyi murad ettiği ancak plânın tatbikinden sonra anlaşılacak. Sahanın ismi ister yeşil, ister fıstıkî olsun, şu renklerin de insanlar gibi birer talihi oluğu muhakkak!...

Siyahı düşünün bir kere!... Gelin elbisesinden gümüş liraya kadar hep güzel şeylere eş olan beyazın aksine, dünyada ne kadar iç karartıcı, mide ve mezhep bulandırıcı kelimeler varsa onlara ek olmuştur!...

Bazı paradokscu kabileler müstesna, nerde bir ölüm ve matem varsa siyah oradadır!... Papaslar siyahı günahlara cübbe, faşistler rejimlerine sembul yapmışlardır!.. Tabiat bile beyazların eline esir ettiği milyonlarca insanı siyaha boyamıştır!... Zavallı siyah!...

Yalnız iki küçük mazhariyeti var: Merasimler, balolar!... Biçare biraz oralarda gün görür, bayram eder!...

Sarı renk de oldukça talihsizlerdendır. Ona ekseriya hastahane duvarlarında, hastalık çıkmış evlerin kapılarında raslanır. Fakat bütün bu talihsizliği altuna eş olmakla te!âfi eder!

Kırmızı, renklerin en talihlisidir. On sekiz milyonluk bir milletin başı üstünde dalgalanan bayrağın vasıflarından biridir. Kırmızı - beyaz deyince gözlerin içi parlar, göğüsler gururla kabarır. Meyvaların yüzünde kemali, insanların yüzünde hicabı ifade etmek gibi iki güzel mânası vardır!... Kadın vücudünün en mutena yerleri kırmızı ile süslenir!... Bir tek bahtsızlığı vardır: Kana renk olup sık sık dünyanın yüzünü kızartmak!..

Mavi, renklerin kanberidir. Bütün renkler bir araya gelseler mavisiz düğün olmaz!... Yalnız şairlerin elinde gök, deniz ve göz gibi kelimelere eklenmek ve bir de kapı dışarı edilenlerin eline verilen kâğıda renk olmak talihsizliği vardır!... Mavi, gözde ne kadar ipekleşirse kâğıdda o kadar hoyratlaşır!...

Pembe, mor, neftî, eflâtun, gri... Bunlar esasında karışık olmak bahtsızlığına uğrıyan renklerdir!... Bir çoğunun aslı, astarı belli değildir!...

Hele bukalemun!... Talihin gadrına uğramış yegâne bedbaht renktir. Bugün böyle, yarın şöyle söyliyenlere, iki yüzlülere, döneklere, kararsızlara sıfat olur!...

Gelelim yeşile!... Yeşilin talihi hepsinden gariptir, bukalemun gibi değilse de oldukça çeşidli manzarası vardır. Çifçinin elinde bereket, kuyumcunun elinde zümrüd, içki düşmanının elinde silâh olur!... Yeşilaycıların rakı gibi bir zehire karşı panzehir olarak kullanmalarından da anlaşılır ki yeşilde zehir vardır.

Tifo kaynakları yeşil. gözlerin korkuncu yeşil, irticam dili yeşildir!

Bu garip talihli renk nihayet Prostun plânında da yer aldı!... Bakalım buradaki talihi ne olacak?...

Allah vere de ifadesi, sürat ve güzellik gibi makbul şeyler ola!...

Tarihten bir yaprak!..

— Sen de mi Brütüs ?..

[Bu montaj B. Mussolininin B. Hitlere son sulh teklifi günlerinde hazırlanmıştı. Hâdiselerin her gün değişmesi yüzünden mevzuun eskimiş olmasına rağmen bugünlerin bir hatırası diye derceediyoruz.]

Bay Amca'dan rivayet

Saygı!..

— Amerikada kaynanalar bir olmuşlar, «Kaynanalara saygı klübü» diye bir klüp açmışlar. Kendilerine hürmet edilmesini istiyeceklermiş!...

— İsterler a!...

— Ne demek, biz istiyemez miyiz?... Onların kuyrukları mı var?...

— Hayır, amma milyonları var!...

Komisyon!..

— İhtikârla mücadele işi bir komisyona havale edilmiş!...

— Zannetmem!... Baksana mücadeleye başlandı bile!...

Çocukluk!..

— 14 yaşında bir kızla 17 yaşında bir oğlan kaçmışlar!...

— Çocukluk!...

— Yakalanınca da evlenmeğe kalkmışlar!...

— Çocukluk dedik a!...

Hazineye zarar!..

Tramvay biletçisi bir yolcuya çıkışıyordu:

— Ne demek efendim!... Sen Eminönünden bindin. Yüz para daha...

Yolcu: — Hayır, diyordu, Karaköyden bindim. Yüz para eksik alacaksın!...

Biletçi fena halde kızdı: — Yalan!.. Ben şimdi sana devlet hazinesine zarar vermenin ne olduğunu gösteririm!... Vatman dur, çabuk bir polis çağır!.. diyerek dört beş kere zili çaldı.

Yolcu hiç oralı değildi. Gazetesini açtı, okumağa başladı:

«İhtilâs suçluları kefaletle serbes bırakıldılar...»

Ekmekle yağ!..

İki Belediye odacısı gazeteye abanmışlar, mırıl mırıl okuyorlardı:

«Belediye kooperatifi bir ekmek, bir de yağ fabrikası açacak...»

Bu havadis onlara fi tarihindeki kooperatif meselesini hatırlattı, başlarını kaldırıp biribirlerinin yüzüne baktılar:

— Bahalım, bu kere kimlerin ekmeğine yağ sürülecek?...

Meraklı bir oyun!..

6 — Sinop'ta!...

Konuşmak ihtiyacile midir, nedir bilmiyorum, vapur yolcuları arasında devamlı bir sır alıp verme merakı var. Yıllarca dostluktan sonra bile elde edilemiyen esrar burada, kısa bir aşinalıktan sonra, cigara alıp verir gibi, kolayca ikram ediliyor!...

Bay Amcaya «Şu adam kim acaba?» diye bir zatı gösterdim. Bana bir hayat destanı anlattı!.. Merak ettiğim adamı, röntgen ışığına tutulmuş gibi en ince noktalarına kadar öğrendim. «Eski dostlarından biri mi bay Amca?» dedim. «Hayır, cevabını verdi, demin üst güvertede bir saat kadar konuşmuştuk!»

Vapur yolculuğunun ruhlarda yaptığı bu tasfiyeden uzun uzadıya bahsettik. Bay Amca sözünü şöyle bitirdi:

— Anlaşılıyor ki, balayı seyahatlerini evlendikten sonra değil evlenmeden evvel yapmak daha faydalı olacak!..

★

Deniz umumiyetle sakin. Fakat her burnu döndükçe hava değişiyor. Aksi gibi Karadeniz kıyıları dümdüz değil, iri oymalı danteller gibi girintili çıkıntılı. Burun üstüne burun!.. Bir burundan sonra bir burun daha!.. Hem de iri iri!...

— Sahillerimiz cennet gibi amma burunlar pek büyük, yolu kesiyor!.. dedim.

Bay Amca: — Zararı yok, diye cevap verdi, burun büyüklüğü gururun ifadesidir!..

★

İnebolu ile Sinop arasında ve gene iri bir burnu dönerken, hatırı sayılır bir fırtına koptu. Herkes, bir anda bir köşeye sindi. Yalnız bir kişi, bizim gibi, elleri cebinde küpeşteden dalgaları seyrediyordu. Bay Amca bu zatı gösterdi:

— Galiba bu da gazeteci, dedi, fırtınaya alışık!...

★

Fırtına bay Amcaya vız gelmişti!..

Fakat gene suratı asık, kaşları çatıktı. Kabaran dalgalara bakıp bakıp söyleniyordu. Sebebini sordum:

— Sözde mütenekkiren seyahat edecektik, dedi...

— E, ne oldu?...

— Baksana, ortalık gene ayağa kalkıyor!...

★

Sinop limanına girdiğimiz sırada bir ahbap kamarasından çıkıyordu. Öğledenberi uyumuş, fırtınadan haberi olmamıştı.

— Geçmiş olsun bayım, dedim, fırtına atlattık!...

— Haydi canım, dedi, beni mi korkutacaksın!...

Bunun cevabını bay Amca verdi: Güverte yolcuları arasındaki bir Musevî kafilesinin oturduğu tarafa elini uzattı: — İnanmazsan bak!...

Baktık. Henüz yıkanıp asılmış çamaşırlar iplerde uçuşuyordu!...

★

Bir Sinoplu bay Amcaya memleketini medhediyordu:

— Bütün şu gördüğünüz ağaçlıklar meyva ormanlarıdır. Ağaçlar çiçek açtığı zaman buralarda kokudan durulmaz. Bir elmamız vardır ki nah şu kadar!... Limanımızın güzelliği kadar elmamızın güzelliği de meşhurdur!... Yalnız Sinobumuzun bir kasuru vardır, denizi sakin olduğu için kayıklara yolcu alıp verme eğlencesi yoktur...

Bay Amca elinde sigara, bir yandan Sinopluyu dinliyor, bir yandan İnebolu denizindeki eğlenceli nakliyatı düşünüyordu. Nihayet:

— Sizin elmanız meşhur amma, dedi, İnebolunun da alması meşhur!...

(Arkası haftaya)

SİNEMA

Askere giden Fransız sinema artistleri

Fernandel bu defa hakikî surette asker elbisesi giydi

Jean Pierre Aumont

Fernandel

Fransada umumî seferberlik ilân edilmesi üzerine sinema artistleri kâmilen askerlik vazifesini yapmağa koşmuşlardır. Bunların başlıcaları Fernandel, Pierre Fresnay, Jean Pierre Aumond, Albert Prejan, Jean Gabin, Pierre Blanchar, Roland Tautain, Gilbert Gil, Bernard Lancrettir.

Bu artistlerden ekserisi muhtelif filimlerde asker rolü yapmıştır. Fernandel çevirdiği filimlerin yüzde doksanında nefer rolünde görülmektedir. Fernandel seferberlik üzerine askere gidince Avignon'a gönderilmiştir. İlk gün kendisini görenler «Acaba o mudur?» diye tereddüt etmişler, fakat popüler artisti çabuk tanıyarak etrafını sarmışlardır. Halk da Fernandeli görmek üzere kışla civarında beklemektedir.

Albert Prejan tayyarecidir. Bunun için tayyare kuvvetlerine verilmesi muhtemeldir. Jean Gabin birçok filimlerde zabit rolünü yaptığı halde seferberlikte nefer olarak orduya iltihak etmiştir. Diğer jön prömyeler de muhtelif noktalara gönderilmişlerdir. Şimdilik bunlar cephe gerisinde muhtelif merkezlerde talim yapmaktadırlar.

Fransız gazetelerinin verdikleri malûmata göre Fransada sinemalara rağbet azalmamış, artmıştır. Tiyatroların yüzde sekseni kapandığı, başka eğlence yerleri de açık bulunmadığı için halk sinemalara koşmaktadır.

Diğer taraftan Fransada filim faaliyetinin durmaması için bazı tedbirler alınıyor. Askerlik mükellefiyeti dahilinde olmayan erkek artistler filim çevirmeğe devam edeceklerdir. Yeni filimlerde erkeklerden ziyade kadınlara rol verilecektir.

Jean Kiepura Lejyon Etranjere yazıldı

Paristeki Polonyalıların toplantısında tenor şarkı söylüyor

Meşhur tenor ve sinema yıldızı Jean Kiepura birkaç ay evvel karısı yine sinema yıldızı Martha Eggerth ile birlikte Amerikadan Fransaya gelmiş ve Pariste yerleşmişti. Karı koca Fransada ayrı ayrı filimler çevireceklerdi.

Bu sırada Polonya Kızılay cemiyeti Jean Kiepurayı bu cemiyet menfaatına konserler vermek üzere Polonyaya davet etmiştir. Aslen Polonyalı olan tenor bu daveti kabul etmiş ve hemen Varşovaya giderek bir para almadan birçok konserler vermiştir.

Kiepura Varşovadan sonra Polonyanın büyük merkezlerini gezmiş, her tarafta konserler vererek şiddetle alkışlanmıştır. Artist Polonya taarruza uğramazdan az evvel Parise dönmüştü.

Polonya taarruza uğrayınca Kiepura vatanın müdafaasına koşmak istemiştir. Fakat yollar kapandığından buna muvaffak olamamıştır. Tenor bunun üzerine Almanlara karşı harp etmek için Fransada Lejyon etranjere girmeğe karar vermiş ve koşup yazılmıştır. Bu sırada Fransada seferberlik ilân edildiğinden karısı Kızılaya hasta bakıcı kaydedilmiştir.

Bu münasebetle Paristeki Polonyalılar büyük bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda vatanperverane şarkılar söylenmiş, Kiepura bol ve tatlı sesile buna iştirak etmiştir.

SPOR

Profesyonel güreşler

Dinarlı, Alman pehlivanı ile karşılaşacak

Şehrimzde bulunan profesyonel pehlivanlar arasında önümüzdeki Pazar günü son bir müsabaka daha yapılması tekarrür etmiştir. Müsabakaların alâkalı olmasını temin maksadile program tamamen değiştirilmiş ve geçen hafta Tekirdağlı Hüseyine mağlûb olan Alman güreşçinin Dinarlı Mehmed ile karşılaşması temin edilmiştir. Dinarlının kendisinden kilo itibarile çok ağır bir pehlivanla karşılaşmayı kabul etmesi mevsimin en enteresan bir müsabakasını meydana çıkarmıştır. Çünkü bu müsabakayı yalnız Dinarlı - Alman karşılaşması olarak değil teknik ve kuvvet çarpışması olarak kabul etmek lâzımdır.

Greko-Rumen güreşinde büyük bir ihtisas sahibi olduğunu iddia eden Rus pehlivanı ise karşısına bu güreşten anlıyan bir rakib çıkarılmasını istemiştir. Eskiden klüplerde güreşin bu kısmında da çalışmış olan Tekirdağlı bu meydan okumayı kabul etmiştir. Profesyonel pehlivanlar arasında ilk defa olarak Greko - Rumen tarzında karşılaşmayı da bu vesile ile bu hafta göreceğiz demktir.

Ayrıca geçen hafta berabere kalan Mülâyim - Habeş Tafari bu hafta tekrar karşılaşacaklardır. Molla Mehmed ile Karadağlı Skoviç de yenişinciye kadar güreş yapacaklardır. Güreşlerin tekrar karanlığa kalmaması için bu haftaki müsabakalara saat 14,30 da başlanacaktır.

İstanbul mıntakasının bütçesi tasdik edildi

İstanbulun spor ihtiyaçlarını karşılamak üzere istişare heyeti tarafından hazırlanıp Beden Terbiyesi umum müdürlüğüne gönderilen İstanbul mıntakası bütçesi tasdik edilip gönderilmiştir.

430 bin liradan ibaret olan bütçenin 250 bin lirası yeniden yapılacak olan Dolmabahçe stadına sarfolunacaktır. Mecidyeköyü, Süleymaniye ve İstanbulda yapılacak idman hazırlık sahaları ile Üsküdarda Anadolu klübü sahalarının tesisi için de bütçeye 100 bin lira konmuştur. İdman hazırlık sahalarına derhal başlanacak ve lig maçlarından evvel klüpler emrine verilecektir.

Lig maçları hangi stadda yapılacak?

30 Eylûlde başlıyacak olan lig maçları için saha sahibi klüp murahhasları dün mıntaka merkezinde muhasebe müdürü B. Muhtar Uygurun riyasetinde bir toplantı yaparak stad mukavelelerini imzalamışlardır.

Bu seneki lig maçları Fenerbahçe, Taksim, Şeref ve Süleymaniye stadlarında yapılacaktır. Taksim stadının sergi sarayı yapılacağı cihetle yıkılacağı yolundaki haberler tahakkuk etmemiştir. Alâkadarlar bu stad da bu seneki lig maçları için ayrıca Süleymaniye stadından da istifade edielcektir.

Ankara Borsası

19 Eylûl 939

ESHAM ve TAHVİLÂT

Türk borcu I.	19.—
Türk borcu II.	19.—
Türk borcu III.	19.—
Ergani	19.—
1938 % 5 ikramiyeli	19.—

PARA ve ÇEKLER

Londra	1	Sterlin	5.2125
New-York	100	Dolar	129.6025
Paris	100	Frank	2.96
Milâno	100	Liret	—
Cenevre	100	İsviçre Fr.	29.5125
Amsterdam	100	Florin	69.0075
Berlin	100	Rayşmark	—
Brüksel	100	Belga	22.36
Atina	100	Drahmi	—
Sofya	100	Leva	—
Prag	100	Çokoslovak Kr	—
Madrid	100	Pezeta	—
Varşova	100	Zloti	—
Budapeşte	100	Pengo	—
Bükreş	100	Ley	—
Belgrad	100	Dinar	—
Yokohama	100	Yen	—
Stokholm	100	İsveç Fr.	—
Moskova	100	Ruble	—

Novarro Amerikaya döndü

Hollivutun tanınmış artistlerinden Ramon Novarro iki filim çevirmek üzere Parise gelmişti. Son vakalar ve seferberlik ilân edilmesi üzerine Novarro tekrar Amerikaya dönmüştür.

MEŞRUTİYETTE SARAY ve BABIÂLİ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme, iktibas hakkı mahfuzdur.

Tefrika No. 102

Mahmud Muhtar paşanın bir telgrafı: Kendi mülkümüzde değil, düşman memleketinde bulunuyoruz

Rusya Avusturya rekabetinden istifade için Babıâlinin Sırbistanın büyümesini istemiyen Avusturyaya böyle bir yemleme takdim eylemiş olması istibad olunacak birşey değildir. Avusturyanın da bu oltaya takılmağa meyyal olduğu Helferihin sözlerinden anlaşılıyor. Babıâli hesabına netice menfi çıkmış ise bu ancak Almanyanın daha o günlerde bir harbe girmeği muvafık bulmayışından ileri gelmiş olacaktır. Harbin mevzii kalması için Kabineler arasında cereyan eden müzakereler müsmir olmuştu. Fakat kalblerde tam bir emniyet hasıl olamıyordu.

Gerek Rusya, gerek Avusturya birer mikdar askerî tedarikâtta bulunmuşlardı. Her ikisi ihtiyaten hazarî tertibe rücu etmiyorlardı.

Rusya ve Avusturyanın Balkan rekabetleri «Balkanlı müşterilerini» yüze çıkarmıştı. Şimdi onlar kendilerine en ziyade kim yüz gösterirse ona teveccüh edeceklerdi.

Balkanlılar harpte galip gelmeğe başlayınca haklarında gösterilen teveccühler de haddi aşıyordu!

İttihad ve Terakki hükûmeti 1910 dan itibaren hıristiyanları orduya almıştı. Ordunun harp kuvveti ve kabiliyeti bununla artmış değildi; bilâkis azalmış sayılabilirdi. Çünkü Osmanlı vatandaşlığı hissi gayri müslim unsurların hiç birisinde yerleşmiş değildi. Balkan hıristiyanlarının hemırk oldukları milletler millî davalarını, millî emel ve hırslarını istihsale can fedasile uğraşırken bunlar elbette kuru bir Osmanlılık namına ve Türkler hesabına kanlarını dökmek istemiyeceklerdi ve harp esnasında kendi millettaşlarının kazanması için ellerinden az, çok ne gelirse yapacaklardı!

Ellerinden geleni o kadar yaptılar ki - Arnavutların da Türklere ihanetlerinin inzımamile - bu muharebede Osmanlı orduları düşman memleketinde imişler gibi bir durumda kaldılar!

Balkanlardaki hıristiyan tebaa, hattâ büyük mikyasta müslüman Arnavutlar Osmanlı ordularına karşı hasım gibi hareket ettiler.

Demiryollarında müstahdem Rum, Bulgar, Ermeni «Osmanlılar» sevkiyatta ihanetlerin envaını yapıyorlardı.

Bahriye Nazırlığından kolordu kumandanlığına geçen Mahmud Muhtar paşa harp meydanından babası Gazi Ahmed Muhtar paşaya çektiği bir telgrafnamede:

(Kendi mülkümüzde değil, düşman memleketinde bulunuyoruz!)

Diye yazmıştı.

Kanunu esasînin icap ettiği müsavat dolayısile silâh altına alınan hıristiyanlar ordudan silâhlarile kaçarak düşmanlara iltihak ediyorlardı.

Osmanlı karakolları üzerine arkadan ateş ediliyor, köprüler dinamitle havaya uçuruluyordu.

Alman ordusundan alâkasını kesmek suretile Mahmud Muhtar paşa erkânı harbiyesi heyetine dahil olarak harbe iştirak eden binbaşı Fon Hohvehter tarafından neşredilip binbaşı Kemal beyin (Türklerle harbe) ünvanile tercüme eylediği eser harbin fena idaresi ve şark ordusundaki fecayi hakkında tafsilât ile doludur.

Bu fecialara dair bir fikir vermek üzere bu hayırhah zatın yazdıklarından ihtisar ile bazı parçaları naklediyoruz:

(Hükûmet son dakikaya kadar harbi gayri muhtemel görmekte idi. Bunun delili de harp ilânından biraz evvel nizamiye efradını istibdal eylemesidir. Bunun neticesi olarak her taburda ancak 250 kişi kalmıştı.

Harbiye Nezaretinde teşkilât bozulmuş, muhasamatın ilânından evvel mevcud olan intizamsızlık sonra maruf haddi aşmıştır.

Türk askerinin başında iyi kumandan bulunursa neler yapabileceğini ben bu harpte öğrendim. Harbi kaybeden Türk askeri değildir; ihtiyaçlarını temin etmeden onları cepheye sürükliyen kumandanlardır.

Tahşidat ikmal olunmadan ve mevsimin en müsaadesiz zamanında taarruza geçildi. Kırkkilise hezimeti bile başkumandanlığın nazarı dikkatini celbetmedi. Asıl hata burada oldu.

İaşe hususunun müşkülâtı, cüzütamlar arasında rediflerin çokluğu tehlike teşkil edeceği düşünülmedi.

Kumanda heyeti umumî vaziyete tamamile vakıf görünmüyordu; düşmana dair kâfi malûmat elde edemiyordu.

Rediflerde teçhizat kâfi değildi; talim ve terbiye, disiplin mefkud idi. Zabitleri iyi değildi. Bunlar geldikleri yolların uzunluğu yüzünden yorulmuşlardı; iyi idare ve iaşe olunmuyorlardı. Abdülhamid zamanının bu eski askerleri asla bir mermi atmış değillerdi. Mütecanis olmıyan bu teşkilâta verilen zabitlerin çoğu deruhde ettikleri vazifenin dununda kabiliyetsiz adamlardı! Efrad üzerinde nüfuz ve tesirleri hiç menzilesinde idi.

Kıtaların yürüyüşünde intizam yoktu. Ağırlıklar yolları kapayordu. Hele redifler gezmeğe gider gibi ilerliyor, her adımda döküntü bırakıyorlardı. Yürüyüş yapan kıtalar muhacir kafilelerine benziyordu.

Havanın fenalığı, gıdanın noksanlığı, elbisenin uygunsuzluğu, ayakkabılarının biçimsizliği ile tabütüvanı kesilen, fena kumanda edilen bu biçareler harpte gayri muntazam endahtlar ile hemen cephaneyi tüketiyorlardı.

Erzak ikmali için lâzımgelen tertibat lâyıkile alınmamıştı. Ne seyyar mutfaklar vardı; ne seyyar fırınlar. Cephane kolları kabiliyetli kumandanlara tevdi edilmemişti. Her muharebede mühimmat arabalarının geride kalmasından dolayı topçuların mühimmatsız kaldığı görülüyor, cephane ikmal edilemiyordu.

Pek çok yağan yağmurlardan hasıl olan çamura batmış arabalardaki mühimmat angarya neferleri vasıtasile mevzilere getirilince yağmurdan şişmiş sandık kapakları çivileri tuttuğu için açılamıyordu. Bu sebeple silâhı işlemiyen asker de ricat ediyordu.

Bunlar geçtikleri yerlerde rasgeldikleri unsurları da sürükleyip götürüyorlardı.

Ricatler esnasında kasabalarda, köylerde sokaklar arabalar, toplarla tıkanıyordu; beslenmiyen asker demiryolu boyunca tesis edilmiş erzak depolarını yağma ediyordu.

Yollar o kadar çamur idi ki arabalar yokuşları kabil değil, çıkamıyordu.

Pek çok köyler yandığı için soğuğa karşı barınılabilecek yer bulunamıyordu. Odun yoktu.

Demiryolunda temizlenmiyen makineler kullanılmaz hale geliyordu.

Ehali ile kıtaların çekilmesinden hasıl olan kargaşalık o dereceyi bulmuştu ki trenlerin vakit ve zamanile işlemesine imkân bırakmıyordu. Hareket eden trenler tevakkufa mecbur olarak vakit kaybediyorlardı.

Umumî sefalet içinde askerler zabitlerini tehdid ederek yiyecek istiyorlardı.

Bir defa bir tren yol üstünde bir koyun sürüsüne çarptı. Yoldan çıkan vagonların tekerleklerine yapışmış et parçalarını asker birbirlerile kavga ederek kapıştı.

Orduda tabibler az idi. Mevcudlar da tıbbî malzemeyi nerede bulacaklarını bilmiyorlardı. Hiç bir tarafta emniyetli noktalarda su ve nakil edevatile mücehhez pansuman postaları tesis olunmamıştı. Müzadı taaffün ilâçlar mefkud idi. Yaralılar iki yahut dört arkadaş tarafından ya koltuğa girilerek, yahut omuza alınarak arkaya götürülüyor, bu yüzden ateş hattı zayıflıyordu.

(Arkası var)

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Aşk uğrunda...

Ona adı ile sanı ile «Kılıksız Ahmed» derlerdi. Gayet şen adamdı. İyi konuşurdu. Oldukça parası vardı. Lâkin üstüne başına hiç dikkat etmezdi.

Halbuki macera peşinde koşmasını da severdi. Böyle olduğu halde yakası kirlenmiş eski bir frenk gömleği, artık bir ip parçasına dönmüş soluk bir kıravat, yağmurdan limon kabuğu gibi küçülmüş garip bir şapka ile gezer dururdu.

Ona bir gün Beyoğlunda ras geldim ve hayretler içinde kaldım. Sırtında yepyeni bir gömlek, boynunda henüz ilk defa düğümlenmiş hissini veren yepyeni bir kıravat vardı.

Güldüm:

— Maşallah, dedim, yavaş yavaş şıklaşmağa başlıyorsun...

O da güldü:

— Ehh.. dedi, ne yaparsın, «zaman sana uymazsa sen zamana uy» derler. Nasreddin hocanın «ye kürküm ye..» hikâyesini bilirsin değil mi? Biz de artık üste başa ehemmiyet vermek lâzım olduğunu anladık.

— Şimdi nereye gidiyorsun?

— Şurada bir mağazadan birkaç kıravat, mendil, gömlek ve saire alacağım da...

— Oh, oh, oh... Demek adam akıllı kendine çeki düzen vermeği kararlaştırdın ha. Haydi bakalım!.

Aradan bir hafta geçti. Gene Beyoğlunda birisi bana selâm verdi. Dönüp baktım. Adam akıllı şık bir genç.. ilk bakışta tanıyamadım. Kendi kendime: «Kim acaba?» diye düşünüyordum. Tuhaf şey, bu bizim Kılıksız Ahmed miydi? İki dirhem bir çekirdekti. Ellerinde beyaz eldivenler vardı.

Ahmed koluma girdi:

— Nereye böyle?. diye sordu.

Ben hâlâ hayretler içindeydim. Ona:

— Sen benim nereye gideceğimi bir tarafa bırak da şu sendeki büyük değişikliği bana anlat. Bu senin halin nedir? Bu şıklığın bir sebebi olsa gerek.

Ahmed dudak büktü:

— Yooo.. dedi, bendeki değişikliğin hiç bir sebebi yok. Yalnız geçen sefer söylediğim gibi cemiyet hayatında kılık kıyafetin mühim bir mevkii olduğunu anladım da ondan.

Böylece Galatasaraya kadar yürüdük. Ayrılırken ben ona sordum:

— Nereye gidiyorsun?

Gülümsedi:

— Kendime bir iki düzüne çorap alacağım da.. Sonra ipekli çamaşır bakacağım.

Yanımdan uzaklaşırken arkasından şaşkın şaşkın baka kaldım. Fakat birşey pek ziyade dikkatime çarpmıştı. Arkadaşımın o kadar şıklığına rağmen ayakkabıları boyasızdı ve yüzü de traşsız idi. Kendi kendime: «Bu da tuhaf!» dedim. Öyle ya o kadar şık kıravatlarla, gömlekle yepyeni beyaz eldivenlerle böyle traşsız yüz ve boyasız iskarpinle gezmenin mânası ne olabilirdi?

Bundan sonra hangi arkadaşımı görsem bana Ahmedden bahsediyor:

— Yahu Ahmeddeki değişikliğin farkında mısın? Bunun sebebi nedir Allah aşkına? diye soruyordu. Ahmeddeki değişikliğin sebebini ben bilmiyordum ki başkalarına bunu izah edeyim.

Epey oldu. Gene ona rasladım. Arkadaşım bermutad kendisine kıravat, gömlek, mendil, çorap, pijama, çamaşır almağa gidiyordu. Onun bu hali bana o derece merak olmuştu ki, hemen koluna girdim:

— Haydi, dedim, bütün bunları beraber alalım...

— Kardeşim, dedi, sana çok mühim birşey anlatacağım. Bu âdeta bir aşk itirafı olacaktır. Bendeki değişiklik herkes gibi sana da merak olmuştu değil mi?

— Evet.. dedim, doğrusunu istersen ben de çok merak ediyorum. Şunun sebebini bana anlat.

— Bundan altı yedi ay evvelki halimi bilirsin değil mi? Kılığıma kıyafetime hiç ehemmiyet vermiyordum. Halbuki macera peşinde koşmağa da bayılırım. Bir gün Beyoğlunda tesadüfen büyük bir mağazaya girdim. Burada gömlek, boyunbağı, mendil, çorap, çamaşır, pijama ve saire satılıyordu.

Bir de baktım. Tezgâhta bebekler gibi genç bir kadın, daha ilk bakışta insanın aklını allak bullak eden gözleri vardı. Ne söyliyeceğimi, ondan ne alacağımı zerre kadar düşünmeksizin tezgâha yaklaştım.

O tatlı sesile âdeta cıvıldadı:

— Emriniz efendim?

Emrim mi? Emrim?... Az daha koyu bir «estağfurullah» çekecektim. Lâkin kendime geldim. Şaşkın şaşkın etrafıma bakınırken genç kızın önünde camekânın içinde duran eldivenler gözüme ilişti. Hemen.

— Eldiven istiyorum!... dedim.

Çıkardı. Yumuşak pembe ellerile eldivenleri giydirdi. Bu hakikaten bir saadetti. Elimi onun avuçlarının içine bıraktığım zaman kalb çarpıntısından az daha tıkanıyordum. Onunla konuşmağı uzatmak için eldivenleri beğenmedim. Bir çift daha çıkardı. Nihayet eldivenleri aldım. Sokağa çıktım. Lâkin aklımda fikrimde bu cıvil cıvıl öten genç kız vardı. Ertesi günü hemen ayni dükkâna gittim Genç kız yalnız eldiven satmıyordu. Önündeki tezgâhta şık şık çoraplar, mendiller, gömlekler, boyunbağları, çamaşırlar da vardı.

Bu sefer de uzun uzun muayeneden sonra kendime iki gömlek aldım.

Artık onu her gün görmem hiç değilse yirmi dakika yarım saat konuşmam için birşey almam icap ediyordu. Ben de kesemin ağzını açtım. Bir gün pijama, bir gün çamaşır, bir gün boyunbağı, bir gün gömlek derken evde bir sürü eşyam birikti. Bunları giymeğe başladım.

Halbuki gene eskisi gibi yüzüm traşlı, ayakkabılarım boyasız geziyorum. Ne yapayım harabati gezmek huyu içime işlemiş!... Gel de şimdi sevgilimi gör.

Onun beni sürüklediği mağazaya girdim. Tezgâhta hakikaten güzel genç bir kadın vardı. Arkadaşım bir pijama istiyordu. Genç kadın Ahmede saatlerce, onun tabiri ile, cıvıl cıvıl dil döktü. Pijamayı aldık çıktık.

Bundan bir hafta evvel Ahmedle Üsküdar iskelesinde karşılaştık. Üstü başı tekrar eski haline dönmüştü. Yani kılığı kıyafeti yerinde değildi.

Yalnız bu sefer her zamankinin aksine olarak sinek kaydı cinsinden traşlı idi. Ellerine baktım. Hayretimden dona kalmıştım Ahmedin tırnakları manikürlü idi.

O benim hayretimi görünce:

— Sorma, dedi, sevgilim her zaman çalıştığı mağazadan çıktı. Bir berberin yanına girdi. Orada manikürcülük yapıyor. Biz de tabii her gün traş oluyoruz. Bazı günler kendisini iki defa görmek istiyorum. O zaman da ellerime manikür yaptırıyorum. Ne yaparsın?.. Aşk uğrunda çiğ tavuk yenir...

Hikmet Feridun Es

AKŞAM
Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Şaban 6 — Hızır 138

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	9,53	11,34	5,56	9,24	12,00,	1,32
Va.	4,05	5,45	12,07	15,35	18,11	19,45

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Radyo

ÇARŞAMBA 20/9/939

12,30 Program ve memleket saat ayarı, 12,35 Türk muziği (Pl), 13 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 13,15-14 Müzik (Riyaseti cümhur bandosu) Şef İhsan Künçer: 1- Blankenburg - Marş, 2- Waldteufel - Walzer les Sirénes, 3- Jericho poeme Symphonique - M. Bernay, 4- Léo elibes - Fantazi Lakme, 5- E. Grieg - Norwegiennes No. 1 Dans.

19 Program ve memleket saat ayarı, 19,05 Müzik (Hafif orkestra muziği Pl), 19,30 Türk müziği (İnce saz faslı), 20,15 Konuşma (Dış politika hâdiseleri), 20,30 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri, 20,50 Türk muziği: Okuyan: Müzeyyen Senar, Çalanlar: Cevdet Kozan, Refik Fersan, Kemal Niyazi Seyhun, 1- Karciğar peşrevi, 2- Udi Ahmed - Karciğar şarkı - Tiri çeşmanınla saydettin, 3- Arif bey - Karciğar şarkı - Gönül bezmi harap abadı gamdır, 4- Şükrü - Karciğar şarkı - Hasta bir ümid ile, 5- Cevdet Kozan - Ud taksimi, 6- Tanburi Ali efendi - Karciğar şarkı - Bir tarafdan âşıkı derdi gam, 7- Mahmud Celâleddin paşa - Karciğar şarkı - Vah meyusu visalindir gönül, 8- Karciğar sazsemaisi, 9- Salâhaddin Pınar - Muhayyer türkü - Gökler perisi gibi Emine, 10- Halk türküsü - Irafa fincan koydum, 21,30 Haftalık posta kutusu, 21,45 Müzik (Romans vesaire), 22 Müzik (Küçük orkestra) Şef Necip Aşkın, 1- Kutsch - Marş, 2- J. Strauss -Yarasa operetinden potpuri, 3- Bela Volgraf - Kalbim aşkla doldu- ağır vals, 4- Sylaverster Schider - Dinle keman ne söylüyor, 23 Son ajans haberleri, ziraat, esham tahvilât, kambiyo - nukut, borsası (fiat) 23,20 Müzik (Cazband Pl.), 23,55 - 24 Yarınki program. ,

Yarın çıkacak olan

YENİ MECMUA

Sahifelerinde mutlaka okuyunuz.

Yıldız Sultan, şimdiye kadar okuduğunuz romanların en güzel ve en heyecanlısıdır. Çünkü; büyük müverrih ve edib üstad Turhan Tan: «Yıldız Sultan benim en güzel eserimdir» diyor.

Yıldız Sultan, Tanzimat devrinin, Sivastopol harbinin iç yüzünü, sultan Mecidin akılları durduran sefahet âlemlerini şimdiye kadar neşredilmemiş vesikalara istinaden anlatmaktadır.

Bu şaheser tefrikayı yarın çıkacak olan:

YENİ MECMUA

Sahifelerinde takip etmeyi unutmayınız ve mecmuanızı şimdiden bayilerinize sipariş ediniz.

LEYLÂ ile MECNUN

Tefrika No. 66 — *Yazan: İskender Fahreddin*

Tanrım şu çocuğu Leylâdan kurtarırsa yurdun her köşesinde büyük şenlikler yaptıracağım

— Bu memleketin gençleri hep sizin gibi çekingen midir?

— Hayır, Ur delikanlıları kadınlarla oynaşmasını severler.

— Siz bu memleketin yabancısı mısınız?

(Can) bey her zaman Türklüğile iftihar ettiği için, bu sözü cevapsız bırakmak istemedi:

— Ben de onlar gibi bu yurdun çocuğuyum. Fakat, her gönülde bir aslan yatar derler. Benim de gönlümde bir dişi kaplan yatıyor.

(Fırat) güldü:

— Gönlünüzde yatan dişi kaplanın adı Leylâ olsa gerek.

(Can) bey birdenbire içini çekerek başını kaldırdı:

— Sen de öğrendin mi benim sevgilimin adını?...

— Evet. Bir göcebe kabilenin (Meş'um kızı)na gönül verdiğinizi Irakta duymuştum.

— Sen Iraktan mı geldin?

— Evet.

— Babamın bana bahsettiği kız sen misin?

— Evet.

— Fakat, babam bana çok güzel bir kızdan bahsetmişti. Irakta eşi yoktur, demişti.

— Yalan söylememiş. Irakta bana «Fırat incisi» derlerdi.

— Burada yüzüne kimsenin bakmadığına bakılırsa, Ur da senden üstün sayısız güzeller olsa gerek.

(Fırat) birdenbere alnını buruşturdu:

— Burada da benden üstün güzel olmadığını söylüyorlar. Siz galiba yurdunuzun kadınlarını da tanımıyorsunuz?!

— Tanımıya lüzum görmedim. Şimdiye kadar rasladığım güzel kadınların hiç birisi (Leylâ)nın ayağına su bile dökemezler. Hele sen..

— Ben mi? Fakat, siz benim yüzüme dikkatle bakmadınız bile. Baksaydınız, bu sözleri söylemezdiniz!

(Can) bey dudaklarını bükerek mırıldandı:

— Benim, dağdaki Ceylânlarımın gözleri senin gözlerinden daha sehhar. Hele bir yaban öküzüm var.. onun gözlerini bir kere görsen, kendi gözlerini onun yanında uyuz bir kedi gözünden daha mânasız bulursun!

(Fırat) fena halde hiddetlenmişti. Bir aralık (Can) beyin yanından yürüyüp gitmek istedi. Fakat, Ayşe pencerenin aralığından kendisini tecessüs ediyordu. (Can)a ca'li de olsa saygı ve sevgi göstermeğe, iltifat etmeğe mecburdu. Fikrinden vaz geçerek, (Can) nın hakaretlerine tahammül ediyordu.

Can bey:

— Başın, yemin ederim ki, leylek yuvasından farksızdır, diyordu, hele bakışların.. dağda sabahları kurdlara piştarlık yapan şebeklerin gözleri kadar mânasız.. şu boyuna posuna bak bir kere! Sırtında iki kamburun var... Gözlerinin içi şeytan yuvasına benziyor... Kolların çarpık.. Kalçaların katır semeri gib arkaya fırlamış... Ya şu çenenin çarpıklığına, alnının çıkıklığına ne diyelim? Havuzun suyuna yaklaş.. oraya akseden gölgeni görünce kendini biraz daha yakından tanımış olursun!

(Fırat) çok zeki bir kız olmakla beraber, bu sözlerden kendi de şüpheye düşmüştü.

— Ben sahiden bu kadar çirkin bir kadın mıyım?!

Diyerek havuza eğildi... suya düşen gölgesini -aynada seyreder gibi- gördü.

Dayanamadı..

Başını Can beye çevirdi:

— Siz bir körsünüz, dedi, güzeli ve çirkini ayırd edemiyen bir kör.

Can bey (Fırat)ı o kadar kırmış, o derece hırpalamıştı ki..

— Bir daha bu kadın beni rahatsız etmez.. ben de derdlerimle ve aşkımla başbaşa kalırım.

Diye seviniyordu.

(Fırat) bütün bu hakaretlere rağmen, h[illegible] vuz başından ayrılmıyor, reisin oğlu ile konuşmak için vesileler arıyordu.

Can bey, hurma ağacının altından birdenbire fırladı, kalktı. (Fırat)a fazla birşey söylemeden çekilip gitti.

Zavallı (Fırat) havuz başında buz gibi donup kalmıştı.

***

(Can) bey, Zehradan hoşlanıyor mu?

Ayşe, kocasına anlatmağa başladı:

— Pençereden saatlerce seyrettim. Fıratla Can bir türlü anlaşamadılar. Kızcağız ne kadar iltifat ettiyse, bizim vahşi oğlan da o kadar kaçtı. Ayın on dördüne benziyen bu güzel kızın yüzüne bile bakmadı.

Urman düşünüyordu:

— Merak etme Ayşe dedi - Can herhalde (Fırat)ı sevecek ve onun peşini bırakmıyacaktır. Bu işler bir günde olmaz. (Fırat) Canın peşinden ayrılmasın.. onu hergün bahçede arayıp bulsun. Eğer beş on gün böyle devam eder ve Fıratı sevmediği anlaşılırsa, onun başına Zehrayı musallat etmekten başka çare yoktur. Fakat ben onun Zehradan çok (Fırat)la evlenmesini istiyorum. (Fırat) Türk kızıdır. (Zehra) Cezayirli'dir. Kanı kanımıza, soyu soyumuza yabancıdır. Âdetleri de âdetlerimize uymuyor. (Fırat) doğrusu (Can) için biçilmiş kaftandır. Bu işin çabuk bitmesine sen de yardım etmelisin. Ayşe!

Ayşe o gün çok üzgündü. Reisle konuşurken cariyelerden biri telâşla içeriye girdi:

— Can beyi gördünüz mü? dedi. Küçük bir çocuk gibi Zehra ile bahçede koşuyor.

Reis ve karısı pençereye atıldılar.

Urman gülümsedi:

— Gerçek, Can, Zehrayı kovalıyor.

Ayşe:

— Gözlerime inanamıyorum..

Diye mırıldanıyordu. (Can) bahçede karşısına çıkan Zehradan hoşlanmış mıydı? Neden onun peşinden koşuyordu?

Urman karısına:

— Canın yüzü gülüyor. Belli ki, Zehrayı Fırattan fazla sevecek.

Dedi. Bu sırada (Can)ın yüksek, hırçın sesi duyuldu:

— Nereye gidiyorsun, Zehra?

Zehra bir ağacın arkasından cevap veriyordu:

— Yemek yiyeceğim. Yemekten sonra gene gelirim.

— Dün de böyle söyledin.. beni aldattın.. gelmedin!

— Uyuyup kalmışım.. affedersiniz. Sizi aldatmak aklımdan geçmedi.

Zehra çiçeklerin arasından süzülüp gitti.

Urman bu sahneden çok memnun olmuştu.

— Bu kız, bizim oğlanı avucunun içine alacak.

Diyordu. Ayşe başını salladı:

— Fırat ağır başlı bir kızdı. Bunun yaptıklarını yapamadı. Bir erkeği çabuk avlamak için Zehra gibi civelek olmak gerek.

— Oğlumu bir kadın avucunun içine alsın da, kim olursa olsun. Yalnız Leylâ olmasın. Tanrım şu çocuğu Leylâdan kurtarırsa, yurdun her köşesinde büyük şenlikler yaptıracağım.

O gün Ayşe kocasından aldığı talimat üzerine Zehrayı çağırdı. Ona reisin arzularını söyledi:

— Oğlumu elde edebilirsen, gelinim olacaksın, Zehra! Gözünü aç.. Canı avucunun içine almağa çalış.

(Arkası var)

Tefrika No. 75

SEVİLEN KADIN

Nakleden : (Vâ - Nû)

Bir vapura binerek İstanbula gelmek... Senin başka bir erkeğe aid olduğunu düşünüyordum. Kıskançlık, bütün vücudümü kemiriyordu. Kendim ne kadar bedbahtsam senin de öyle olmanı istiyordum. Her şeyi anlatayım mı? Seneler geçti, seni unutamadım. Bir gün tesadüfen vaziyetini öğrendim. Bedbaht bir haldeymişsin... Hodbinliğimi affet... İşte o gün neşeme payan olmadı. Nazarımda, çektiğin eziyetler bana karşı yaptığın fenalıkların neticesiydi... Fakat seni demin görür görmez bütün hiddetim zail oldu, Necileciğim... Her şeyi, kini, intikamı unuttum. Kalbimde yalnız aşk hissediyorum... Belki de eski bir aşkın izidir bu... O duygu benimle birlikte mezara kadar sürüklenecek, gideecktir.

Bir an sustu.

Sonra:

— Eski halinde canlanması senin elindedir.

— Ne demek istiyoısunuz?

— Ömrümüzün yarısını inziva ile, işkence ile geçirdik. Fakat bundan sonra bunun böyle olmasına cevaz yoktur. Ayrı yaşamamıza razı değilim. Eskiden olduğu gibi işte tekrar senin dizlerine kapanıyorum.

— Cemil!

— Dünya bizimdir! Saadetimizi saklamağa kâfi gelecek derecede büyüktür. Şayet biri çıkar da sana dil uzatır, yahut her hangi başka bir taarruzda bulunursa müdafaa edecek ben varım. Şimdiye kadar kâfi derecede bedbaht olduk. Şimdi artık silkinmemiz, bütün batıl itikadlardan kurtulmamız zamanıdır. Başkaları şöyle düşünecekmiş, böyle düşünecekmiş... Hiç birini nazarı itibara almamalıyız. Necile!... Beni seviyorsun, değil mi?... Asıl olan odur.

— Cemil!

— Seviyorsun, değil mi?

— Evet.

Deniz kıyısının karanlık bir köşesindeydiler. Başlarının üzerinde bir gemi karaltısı duruyordu.

Erkek sevgilisini kolları arısına aldı. Göğsüne bastırdı. Necilede kurtulmak için çabalıyacak takat bile yoktu.

Cemil:

— Seni deli gibi, âdeta parçalıyacak gibi müvazenesiz bir aşkla seviyorum... Şimdi senin bana hayatta ne kadar lâzım olduğunu büsbütün anlıyorum. Bundan sonra artık sensiz hayat sürmek kabil değildir. Işığıma kavuştum.

— Rica ederim.

— Nafile yere itiraz etme... Demin bana söylemiyor muydun? Vehbi bey senin nazarında tamamile yabancı imiş. Bu, doğru değil mi? Doğru ise seni alıp o kadar uzaklara götüreceğim ki artık o bir daha seni göremiyecektir. Şayet yalan söylemiyorsan beni takip etmekte ne mânİin olabilir?

— Allah aşkına!...

— Lâf zamanı geçti. Hareket zamanı geldi.

Necile sarhoş gibiydi:

— Bırak bari... Bir mühlet ver... Düşüneyim.

— Ne düşüneceksin?... Bunun ne faydası var?

— Bir kaç saat olsun düşünmeliyim. Evet, sizi seviyorum. Senden başka hayatta hiç kimsenin olmadım. Kimseyi de sevecek değilim. Fakat böyle kaçar gibi seninle gitmek... Kabil mi?

— Bir şeyden mi korkuyorsun?

— İsmimin, haysiyetimin lekelenmesinden.

— Hep ayni lâf: İsim...

— Şerefimi ayaklar altına mı atayım? İnsaf et...

— Gene «âlem ne diyecek?» kaygusu...

— Vehbiden de, âlemden de korkmuyorum. Yalnız vicdanım!

— Bir de beni sevdiğini söylüyorsun, değil mi? - diye, Cemil, kadını kolları arasından âdeta itti.

Fakat Necile onun boynuna atıldı:

— Hislerimin samimiyetini sana nasıl inandırayım?

— Söyledim: Beni takip ederek... Her şeyi benim için bırakarak... O adam seni kendin için değil, servetin için istedi. İşte servetine de nail oldu. Daha başka ne istiyor? Şimdi seninle birlikte buradan gideriz... Bundan kolay da hiç bir şey yok... Mademki İstanbulun dedikoduları seni korkutuyor; buradaki rivayetleri işitemiyeceğin bir yere gideriz. Bak vapurlara! Sıra sıra duryor. Bunlardan birine seni bindirerek götürmem işten bile değildir. Yarından tezi yok... Gideriz... Büyük bir seyahate çıkarız... Avrupaya mı? Amerikaya mı? Dünyayı dolaşmağa mı?... Artık orasını yolda düşünürüz... Yepyeni bir hayata başlarız... Öyle bir hayat ki sen ve ben, ikimiz, yalnız ikimiz... Bana inan!... Benim söylediklerimi yap... İstikbalden korkma... Söyle!... İtimad ettiğini söyle...

— Peki... Ne söylersen kabul ediyorum... Fakat...

— ?

— Yarın mı olacak? İlle yarın mı?

— Bunun sana ne zararı var? Yarın.

— Fakat bir kaç saat mühlet ver... Bundan ne zarar görürsün? Düşüneyim.

Erke:

— Pekâlâ... İstediğin gibi olsun! - dedi.

Usulla, kollarını erkeğin boynunden gevşetti. Cemilin elini tuttu. Tekrar sahilde dolaşmağa başladılar.

Saat on bire yaklaşıyordu. Caddeye çıktılar. O sırada yanlarından şimşek süratile bir hususî otomobil geçti. Daha doğrusu bir çok otomobiller geçiyordu. Lâkin bu, aralarından biriydi. En ehemmiyetlisiydi.

Bu Tophane caddesinden bütün hovardalar geçer. Bunlar da iki hovardaydı: Biri Vehbi; öbürü genç, güzel bir kız. Dişleri fevkalâde lâtif bir tebessümle parlıyordu.

Abandıkları yastıklardan doğruldular. Fakat bu yürüyenleri görmüşler miydi? Anlaşılamadı. (Arkası var)

AKŞAMIN KÜÇÜK İLÂNLARI

KÜÇÜK İLÂNLAR

Fevkalâde ahvalin devamı müddetince yalnız Cumartesi ve Çarşamba günleri neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

BAYAN - SEKRETER BİR İŞ ARIYOR — Almanca, İngilizce, Fransızca, sinenoğrafi ve daktilo bilir. Yazıhanelerde kendisine bir münasip iş arıyor, elinde bonservisi vardır. Akşamda İ. H. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

BİR MUHASİP İŞ ARIYOR — 315 tevellüdlü gayrimüslim usulü müzaaf muhasebe, muhabere. Fransızca ve eski Türkçe ve idare işlerine vakıf fabrika, müessese ve ticarethanelerde mümasil iş aramaktadır. Refrans ve garanti verilir. İ.M. rumuzuna 176 posta kutusuna yazılması. — 1

BİR TÜRK GENCİ İŞ ARIYOR — Eski Türkçesi kuvvetli Almancayı bilir, Fransızcaya biraz aşina usulü muhasebeye ve bankacılıkta tecrübesi fazla olmakla beraber daktiloyu da seri yazar bir genç kendisine münasip iş arıyor, askerlikle de ilişiği yoktur. Akşamda H.O. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

İŞ ARIYOR — İsviçre terbiyesi görmüş tahsili mükemmel ve iyi aileye mensup bir bayan, doktor veya ilim adamı yanında kâtiplik, asistan veya mütercimlik gibi ciddi bir iş arıyor. Lüzumunda küçük bir evin idaresini de deruhte edebilir. (Ciddi olmıyan tekliflerin yapılmaması rica olunur) Akşamda «R St.» rümuzuna mektup gönderilmesi. — 2

BİR TÜRK GENCİ İŞ ARIYOR — Askerlikle ilişiği yok. Eski yazı ve muhasebe işlerinden bihakkın anlar. Ve elinde vesaiki resmiyesi vardır, kendisine münasip bir iş arıyor, Akşamda «T. A.» rümuzuna mektupla müracaat. — 1

TECRÜBELİ YÜKSEK MÜHENDİS — (Su. Yol. Demiryolu. Köprü) iş arıyor. Her nevi hesapları, projeleri yapar. İstanbul Beyoğlu, Alp otelinde mühendis Wolf — 9

İŞ ARIYOR — Askerlikle alâkası olmıyan eski şimendiferci halen gümrük komisyoncu müteahhit veya ticarethanelerde iş aramakta her türlü teminat gösterir. Akşamda G. B. üümuzuna mektupla müracaat. — 2

BİR TÜRK GENCİ İŞ ARIYOR — Haydarpaşa lisesinden iyi derecede mezun bir genç az bir ücretle münasip bir iş arıyor. kefalet verebilir. Akşamda Ş. K. K. rümuzuna mektupla müracaat.

İNGİLİZCE, FRANSIZCA MUHABERATA VAKIF — Almanca. Türkçe daktilo bilen bir genç saatlerle yahut tekmil gün iş arıyor. Akşam'da K. D. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

İKİ MEMUR ARANIYOR — Çabuk yazar iki daktilografa ihtiyaç vardır. İstanbulda Bahçekapıda İkinci Noterlik başkâtibine müracaat. — 2

HEMŞİRE ARANIYOR — Ele geçen 45 lira ücretle diplomalı bir baş hemşire ile bir ameliyathane hemşiresine ihtiyaç olduğundan taliplerin evrakı müsbitelerile İzmit askeri hastanesine müracaatları.

BİR YAZICIYA — (Kız veya erkek) ve bir de aşçı yardımcısına ihtiyaç vardır. Bahçekapı Hüdadat lokantasına müracaat.

BAHÇIVAN ARANIYOR — Kış ve yaz daimi olmak üzere 30 lira ücretli bir çiçek bahçıvan aranıyor. Fındıklı IX Kor irtibat subaylığına müracaat.

TAHSİLDAR ARANIYOR — 300 den 500 ze kadar nakdi kefaletle faal bir tahsildara ihtiyaç vardır. Müracaat her gün Sultanhamam Yenicami caddesi Selvili çıkmazı 38 No. Kaplan şirketi. — 2

3 — SATILIK EŞYA

SATILIK PİYANO — Graus Markalı bir Alman piyanosu içi demir ve çapraz olarak satılıktır. Taksim Tarlabaşı Yağhane sokak No. 50 — 4

4 — KİRALIK - SATILIK

KİRALIK KONFORLÜ KÜÇÜK APARTIMAN — Tramvay caddesine 3 dakika, mutfak, banyo, kalorifer, her gün sıcak su, asansör. Taksim Topçu caddesi 2 numara Uygun apartımanı kapıcısına müracaat. — 31

DEVREN SATILIK BAKKALİYE — Nişantaşında geniş bir mahalleyi ihtiva eden bir çok apartımanların tam merkezinde ve civarında dört büyük mektep ve hastaneler olan bu emsalsiz ve rakipsiz mevkide işi çok iyi olan bakkaliye mağazası azimet dolayısile devren satılıktır. İstiyenler Nişantaşı Çınar sokak 49/1 numarada manav Vangele müracaat. — 3

KİRALIK MAĞAZALAR — Vapur acentelerinin nazarı dikkatine: Galatada Kara Mustafa paşa caddesinde 155 numarada Veli Alemdar hanı altında vapur acentelerine elverişli geniş bir mağaza ve hanın pasajında yazıhane ve depoya uygun mağazaları. — 8

SATILIK APARTIMAN VE EVLER ARANIYOR — 4 üncü Vakıf han birinci kat No. 40 mürcaatları telefon 21821.

ACELE DEVREN SATILIK MÜKEMMEL LOKANTA — Kadıköyünün en güzel bir yerinde müşterisi bol ve içinde lokantaya aid mobilyesi ve buz dolabı mevcud hastalığı dolayısile devredilecektir. Kadıköy Söğütlüçeşme caddesi 73 numara karşısında şekerci bay Şevki'ye müracaat. — 5

SATILIK VE KİRALIK KONAK — Üniversite karşısında, Beyazıd meydanından Kumkapıya inen Mitat paşa caddesinin başında, geçen sene üniversitenin bir şubesi bulunan ve Talebe Yurdu veya pansiyona elverişli olan (19) odalı konak satılık ve kiralıktır. Telefon (23967) ye müracaat.

KİRALIK APARTIMAN — Lâlelide Koska caddesinde 30 numaralı apartımanın dört odalı bir dairesi kiralıktır. Pazarlıksız aylığı 25 liradır. Görüşmek isteyenler Vezneciler Reşid paşa caddesinde 18 numara ikinci kata müracaat etsinler. —

KİRALIK APARTIMAN — Ortaköyde vapur iskelesi yanında Salhane sokak 12 numara. Dört oda, hol, su, elektrik, havagazı, banyo, Galatasaray ve Kabataş liselerine yakın. Görmek için yerinde. Müracaat: Galata Nur Han 13 numara. Telefon: 43265. — 6

KÂGİR EV ARANIYOR — Gedikpaşa, Beyazıd veya Lâleli civarında satılık 8-10 odalı kâgir evi olanların son fiat ve adreslerini tahriren İstanbul P. T. T. müdürlüğü sicil memuru Zekâi'ye bildirmeleri. —

ACELE SATILIK GÂRGİR YALI — Boğazın çok güzel yerlerinden Anadoluhisarında Körfez caddesinde iskeleye çok yakın üç katlı 13 numaralı kârgir yalı acele satılıktır. Yedi oda kiler mutbah ve çok güzel hamamı terkos, kuyu, elektrik ve telefonu vardır. İçindekilere müracaat. Telefon: 38.14 — 2

SATILIK EV — Lâlelide Mesih paşa caddesinde 20 numaralı hane terkos elektrik havagazı, denize nazır bahçeli beş oda iki mutfak iki hamam yeni ev satılıktır. — 2

KİRALIK EV — Belediye, Piyerloti caddesi 3 katta 5 oda, mutbah hamam, kiler, bodrum, havagazı, elektrik, terkos, sarnıç suyu, Marmaraya nezaret, havadar güneşli görüşmek için, Asmaaltı, Camlı han odabaşıya müracaat telefon 23190. — 3

SATILIK EV — Bostancıda Bağdad caddesinde 397 numaralı hane 400 metreye yakın bahçe ile 5 oda, kuyusu cadde üzerinde manzaralı havadar. Şişli Sevim pastahanesine müracaat. —

MOBİLYELİ ODA — Taksimde temiz bir aile yanında mobilyeli bir oda kiralamak istiyenler Taksim Talimhane Topçular caddesi 4/1 No. berber Mikeye müracaat etmeleri. — 2

KİRALIK EV — Kule kapısı Şahkulu mahallesi Müellif sokak 20 numaralı evin üçüncü katta üç oda bir sofa terkos elektrik ve havagazı tesisatlı. Eylûlden itibaren 24 liraya kiralıktır. Görmek ve şeraitini öğrenmek üzere Taksimde Uygun apartımanında kapıcı Recebe müracaat. — 15

KİRALIK APARTIMAN — Çemberlitaşta Evkaf sokağında 13 numaralı apartımanın ikinci ve dördüncü daireleri ile ayni mahalde Cami sokağında 54 numaralı apartımanın birinci dairesi kiralıktırö Bilcümle konförü havi olan mezkûr dairelere talip olanlar 13 numaralı apartımanın birinci katına müracaat etmeleri. — 2

KİRALIK KATLAR — Kabataş Mezarlık sokak 11 numara (Beyaz ev) 5 ve 4 oda sofa çift helâ hamam mutfak havagazı tramvaya yakın. 3 üncü kata müracaat.

KİRALIK DAİRELER — Gedikpaşa başında Akın Bark apartımanının Çarşıkapı tramvayına nezaretli 3 ve 5 muşamba döşeli odalı daireleri kiralıktır. Havagazı, elektrik, terkos suyu vardır. Üst kata sorulsun. — 4

ANKARADA MÜHİM BİR FIRSAT — Fabrika, apartıman, hastahane inşaasına elverişli vâsi arazi İran sefarethanesi civarında 375 metre murabba her türlü tafsilât ve görüşmek için Ankara Devlet demiryolları hasılat dairesinde bay Kâzıma şifahen ve yazı ile müracaat. — 1

GALATA RIHTIMINDA YAZIHANELER VE DÜKKÂNLAR — Ziraat Bankasını takiben gelen sokağın başında rıhtım üzerinde vaki «Fazlı hanı» (Eski Gemlik kahvehanesi) mükemmelen yeni bir hale konmuştur. Binanın üst katları yazıhanelere ve alt kısımları acentelere ve dükkânlara ayrı ayrı kiralanacaktır.

Talipler: Birinci Vakıf hanında 21/22 numaraya müracaat edebilirler.

SATILIK ARSA — İstanbulun en güzel yeri Göztepede âsûde yorgunluğunuzu dinlendirecek, rütubetsiz, temiz, saf hava, bol nezaret, bol su ve asfalt yol, 25 dönüm arsa satılıktır. 25,153 telefonla müracaat. — 1

SATILIK KÂRGİR EV ARIYORUM — Banyolu ve iki kat üzerine asgari altı odaCihangir; Ayaspaşa, Taksim. Nişantaşı. Şişli, veya Maçka semtlerinde Akşam gazetesine K. K. rümuzile tafsilât vererek yazılması. — 1

ACELE SATILIK APARTIMAN — Nişantaşı Teşvikiyede Kâğıdhane caddesi Gözem ap. karşısında Küşadiye sokağında 7 numaralı senevî 1100 lira iradı bulunan üç daireli beton her konforu havi mücedded apartıman acele satılıktır. Saat 10 dan 14 e kadar üçüncü katına müracaat.

5 — MÜTEFERRİK

PİYANO DERSİ — Pariste yüksek piyano tahsili yapmış olan diplomalı profesör mutedil fiatlerle piyano dersleri vermektedir. Arzu edenler Akşam'da P. Y. T. rümuzuna mektupla müracaatları — 1

EN SON USUL DANS DERSLERİ — Yeni dansları hususi ve münferid olarak ders veriliyor. Pazardan maada her gün Beyoğlu İstiklâl caddesi Büyük Parmakkapı tramvay durağında 117 No. Prof. Panosyan. Müracaat saatleri: (12 - 14), (17 - 21) e kadar. — 7

ALMANCA DERS — Almanyada tahsil görmüş bir Türk bayan Almanca, ve Fransızca dersleri en seri bir metodla vermekte dir. Edebî tercümeler yapılır. Arzu edenlerin Akşamda C. E. rümuzuna mektupla müracaat. — 4

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ

Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden

A. Z. — K. G. — M. Tekin — A. E. G. S. E. — M. E. — İ. H. — L. H.

namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

BULMACAMIZ

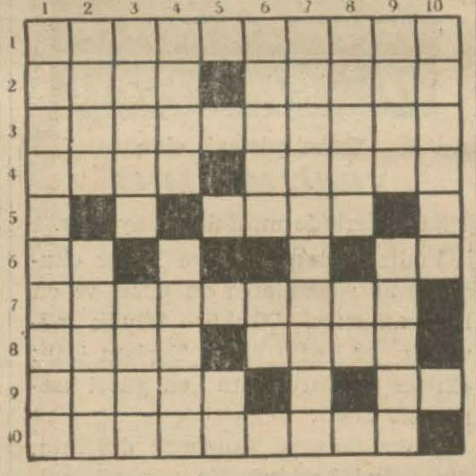

Soldan sağa:
1 — Gülümse.
2 — Fırlatır - Boy artması.
3 — Tebessüm etmek.
4 — Edepler - Bir cins bezelye.
5 — Umgu.
6 — Tersi muvafakat et demektir - Karıncanın başı.
7 — Üç tane kanadı var.
8 — Bir hayvan hastalığı - Şef.
9 — Cürümler - Nota.
10 — Yapışkanla.

Yukarıdan aşağı.
1 — Değiş.
2 — Tetebbü - Tayyar.
3 — İstanbulda bir semt - Körpe değil.
4 — Tersi patates ezmesi - Çırak.
5 — Su.
6 — Simidlere konan hububat - Hicap.
7 — Altındaki değil.
8— Tersi noksansızdır - Sıfat edatı.
9 — Gayret sarfetmek mahsulü - Nasip.
10 — Serzeniş

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa:
1 — Şampanya, 2 — Serian, Eda, 3 — Aparmak, Eş, 4 — Sazlıkta, 5 — Mi, Saatlar, 6 — Ira, Al, 7 — Sirkat, Şap, 8 — Aka, Şebeke, 9 — Kozkıracak, 10 — Çil, Elişi.

Yukarıdan aşağı:
1 — Sarmısak, 2 — Şep, İrikoç, 3 — Aras, Arazi, 4 — Miras, Kl, 5 — Pamzataşı 6 — Anala, Tere, 7 — Kıta, Bal, 8 — Ye, Klişeci, 9 — Adeta, Akaş 10 — Aşar, Peki.

T. İŞ. BANKASI

1939 Küçük Cari Hesablar İkramiye Plânı

32.000 Lira Mükâfat

Kura keşide tarihleri : 1 Şubat, 1 Mayıs, 26 Ağustos, 1 Eylül, 1 İkinciteşrin

İKRAMİYELER

1	Adet	2000	liralık	—	2,000 Lira
5	„	1000	„	—	5,000 „
8	„	500	„	—	4,000 „
16	„	250	„	—	4,000 „
60	„	100	„	—	6,000 „
95	„	50	„	—	4,750 „
250	„	25	„	—	6,250 „
435					32,000

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, ayni zamanda talihinizi de denemiş olursunuz.

P.T.T. Umum Müdürlüğünden

1) İdare ihtiyacı için 100,000 adet Hük bandı kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır.

2) Muhammen bedel (7500) muvakkat teminat (562.5) lira olup eksiltmesi 26 Birinciteşrin 1939 perşembe günü saat (16) da Ankarada P. T. T. Umum Müdürlük binastndaki satınalma komisyonunda yapılacaktır.

3) İsuekliler, muvakkat teminat makbuz veya banka teminat mektubile kanunî vesaiki ve teklifi muhtevi kapalı zarflarını o gün saat (15) e kadar mezkûr komisyona vereceklerdir.

4) Şartnameler, Ankarada P. T. T. Levazım, İstanbulda P. T. T. Levazım ayniyat şubesi müdürlüklerinden bedelsiz olarak verilecektir. (7032)

Üniversite Rektörlüğünden:

Halihazır sebebile Avrupada tahsillerine devam edemeyen talebenin tahsil vaziyetlerini tesbit etmek üzere üniversite rektörlüğünde bir büro teşkil edilmiştir. İstanbulda bulunanların bizzat ve taşrada bulunanların yazı ile ve vesikalarile müracaat etmeleri

Yüksek mühendis mektebi ile nafia teknik okuluna girmek isteyenler doğrudan doğruya bu mektep direktörlüğüne müracaat edebilirler. (7333)

İstanbul Levazım âmirliğinden:

İstanbul Dikimevile Bursa Saraçevi için 200 ilâ 250 kuruş yevmiye ile iki saraç ustası, 2 numaralı Dikimevinde teşekkül eden heyet tarafından imtihan ile alınacaktır. Taliplerin dilekçe ve bonservislerile birlikte 21/9/939 perşembe gününe kadar Tophanede 2 numaralı Dikimevi müdürlüğüne müracaatları. (438) (7411)

Tornacı alınacaktır

Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğünden:

Fabrikalarımıza tornacı alınacaktır. İsteklilerden İstanbulda bulunanların Zeytinburnu fabrikasına İzmirde bulunanların Halkapınar fabrikasına ve Ankaradakilerin de Umum müdürlüğe müracaatları. «6339»

Maarif matbaasından:

Cinsi	Ton mikdarı	Bir tonunun tahmini fiati	% 7,5 pey akçesi
Kok kömürü	45	26 L. 25 K.	88 L. 60 K.

Bugün açık eksiltmesi yapılacak olan yukarıda mikdar ve nevi yazılı kok kömürü için istekli çıkmadığından açık eksiltmenin 26/9/1939 salı günü saat 15 e bırakıldığı ilân. (7370)

★ İstanbul Belediyesi ilânları ★

İlk teminat	Muhammen bedeli	
877,64	11701,87	Hastahanelerin 939 yılı ihtiyacı için alınacak odun ve mangal kömürü
435,94	5812,50	Kıymetli evrak tab'ı işinde kullanılmak üzere alınacak kâğıt, mürekkep ve saire.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat mikdarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı kapalı zarf eksiltmesine konulmuştur. İhale 2/10/939 pazartesi günü saat 15 de daimî encümende yapılacaktır. Şartnameler Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile 2490 numaralı kanuna göre hazırlayacakları kapalı zarflarını ihale günü saat 14 e kadar daimi encümene vermeleri. (7334)

Istanbul Sıhhî Müesseseler Arttırma ve Eksiltme komisyonundan:

Leyli tıp talebe yurduna lâzım olan 1000 çift ökçeli terlik açık eksiltmeğe konulmuştur.

1 — Eksiltme 27/9/939 çarşamba günü saat 15 de Cağaloğlunda Sıhhat ve İçtimai Muavenet müdürlüğü binasında kurulu komisyonda yapılacaktır.

2 — Muhammen fiyat: Bir çifti 150 kuruştur.

3 — Muvakkat teminat: 112 lira 50 kuruştur.

4 — İstekliler nümune ve şartnameyi her gün Fuat paşa türbesi karşısında leyli tıp talebe yurdu merkezinde görebilirler.

5 — İstekliler 1939 yılı ticaret odası vesikasile 2490 sayılı kanunda yazılı vesikalara ve bu işe yeter muvakkat teminat makbuz veya banka mektubu ile birlikte belli gün ve saatte komisyona gelmeleri. «7156»

HANS WALTER FEUSTEL

Firmasının: İstanbul, Galata Rıhtımı 45 No. daki

NORDLOYD SEYAHAT ACENTASInd»,

Bütün dünyada kara, deniz ve hava yolculuklarına aid biletler satılmakta ve en doğru malûmat verilmektedir. Mektup adresi: P. K. 1436 — Tel: 41178

Bremen'de Norddeutscher LLOYD umumî acentalığı

Bundan başka: Türkiye Cümhuriyeti Devlet hava yolları, Ankara - Hamburg - Amerika hattı, Hamburg - Alman Afrika hatları, Hamburg «MER» orta Avrupa Seyahat acentalığı, Berlin Alman Lufthansa A. Ş., Berlin - İrak devlet demir yolları, Bağdat - İlk Tuna buharlı Gemiler işletme Şirketi, Viyana acentalıkları.

Cumartesinden maada hergün 8 den 18 e ve Cumartesi günleri 17 ye kadar açıktır.

ESKİ FEYZİATİ

YATILI **BOGAZİÇİ LİSELERİ** YATISIZ

Kız ve erkek kısımları ayrı dairelerde olmak üzere

Ana sınıfı, ilk kısım, orta okul ve lise

ARNAVUTKÖYÜNDE TRAMVAY CADDESİNDE ÇİFTE SARAYLARDA

Kayıt için her gün saat ondan on yediye kadar Çifte Saraylarda Okul Direktörlüğüne müracaat edebilirler.

İsteyenlere mektep tarifnamesi gönderilir. Telefon: 36.210

Nişantaşında: Eski Feyziye

Yatılı yatısız **IŞIK LİSESİ** Kız Erkek

Memleketimizin en eski hususî lisesidir. Ana, İlk, Orta ve Lise kısımları vardır. Kayıt için her gün mektebe müracaat edilebilir. İstiyenlere mektep tarifnamesi gönderilir.

Telefon: 44039

TÜRK TİCARET BANKASI A. Ş.

TESİS TARİHİ: 1919

Tamamen yatırılmış sermayesi: T. L. 2.200.000

***Merkezi*: ANKARA**

HER NEVİ **BANKA** MUAMELELERİ

Dahilde ve hariçte muhabirleri vardır

Faizleri her ay ödenen KUPONLU VADELİ MEVDUAT usulünün temin ettiği menfaat ve kolaylıklar, mevduat sahiplerinin istifadelerine tahsis edilmiştir

Telgraf adresi:

Umum Müdürlük: **TÜRKBANK** — Şubeler: **TİCARET**

KIZILAY

C. Genel Merkezi Başkanlığından:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Kızılay C. Aksaray Hastabakıcı Hemşire mektebi ahşap bina tamiratı, tahmini keşif bedeli (2221) lira (58) kuruştur.

2 — Bu işe aid evrak şunlardır:

A — Keşif Cetveli

B — Hususî fennî şartname

İsteyenler bu evrakı Kızılay C. Hastabakıcı Hemşireler oklu müdüriyetinden meccanen alabilirler.

3 — Ekisilteme 22/9/939 tarihinde Cuma günü saat 10,30 da Kızılay C. Hastabakıcı Hemşireler okulu müdüriyetinde yapılacaktır.

4 — Eksiltme, açık eksiltme usuliyle yapılacaktır.

5 — Eksieltmeye girebilmek için isteklinin 166 lira 65 kuruş muvakkat teminat vermesi, bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup komisyona ibraz etmesi lâzımdır.

6 — Eksiltme en az bir parçada (3000) liralık bina inşaatı yapmış ve iyi bir şekilde bitirmiş olduğuna dair resmî iş sahiplerinden alınmış iyi hizmet vesikaları.

7 — Geri seneye aid Ticaret odası vesikası.

KİRALIK VİLLÂ

Fenerbahçede deniz kenarında içi dışı yağlı boyalı, salonları, parke, kalorifer, elektrik, havagazı, telefon ve her türlü konforlu vasi bahçe içinde ideal bir villâ senelik kiraya verilecektir. Seneliği 1800 lira 40008 telefon numaraya müracaat.

Zayi — Bergamada Bay Emin otelinde Balıkesir Emniyet müdürlüğünden almış olduğum 7,158 sayılı ikamet tezkeremi zayi ettim. Her kim bulup aşağıda yazılı adresime gönderirse memnun edeceğimi bildiririm. Adres: Gönenin Bostancı köyünde mukim Süleyman oğlu Salih.

ZAYİ: Asker tezkeremle nüfus kâğıdımı zayi ettiğimden yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Ayaspaşa Mezarlık sokak Osmanbey apartımanında Suşehrinin Ağvanısdan Mustafa oğlu Tahsin Ayan 326 tevellüdlü

Dr. IRFAN KAYRA

Röntgen mütehassısı

Türbe, Bozkurd kıraathanesi karşısında eski Klod Farer sokak No. 8 - 10. Öğleden sonra 3 ten 7 ye kadar

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye verecek

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	»	500	»	2,000	»
4	»	250	»	1,000	»
40	»	100	»	4,000	»
100	»	50	»	5,000	»
120	»	40	»	4,800	»
160	»	20	»	3,200	»

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Yüksek ziraat enstitüsü veteriner fakültesi askerî kısmının kayıt ve kabul şartları

1 — Ankara askerî veteriner okullarına bu yıl sivil tam devreli liselerden iyi ve pek iyi derecede mezun olan ve olgunluk imtihanlarını vermiş olmak şartile talebe kabul edilecektir. İsteklilerin aşağıdaki vasıf ve şartları haiz olması lâzımdır.

A — Türkiye Cümhuriyeti Tabaasında ve Türk ırkından olmak.

B — Yaşı 18 - 21 olmak.

C — Beden teşekkülleri ve sıhhati orduda ve her iklimde faal hizmete müsait olmak «Dil rekâketi olanlar alınmaz»

D — Tavır ve hareketi ahlâkı kusursuz ve seciyesi sağlam olmak.

E — Ailesinin hiç bir fena hal ve şöhreti olmamak «zabıta vesikası ibraz etmek»

2 — İsteklilerin müracaat istidalarına şu vesikalarının bağlanması lâzımdır.

A — Nüfus cüzdanı veya musaddak sureti.

B — Sıhhat hakkında tam teşekküllü askerî hastane raporu ve aşı kâğıdı.

C — Lise mezuniyet ve olgunluk şahadetnamesi veya tasdikli sureti.

D — Okula alındığı takdirde askerî kanunun, Nizam ve talimatları kabul ettiği hakkında velisinin ve kendisinin noterlikten tasdikli taahhüt senedi.

E — Sar'alı uyurken gezen sidikli, bayılma ve çırpınmaya müptelâ olmadığı hakkında velilerin noterlikten tasdikli taahhütnamesi «Bu gibi hastalıklardan biri ile okula girmezden evvel malûl oldukları sonradan anlaşılanlar okuldan çıkarılır. Ve bu müddete aid hükûmet masrafları velilerine ödettirilir.

3 — İstekliler bulundukları mahallerdeki askerlik şubelerine istida ile müracaat edecekler ve şubelerince ikinci maddede bildirilen evrakı ikmal ettikten sonra Ankarada yüksek ziraat enstitüsü veteriner fakültesi askerî talebe âmirliğine gönderilecektir.

4 — Müracaat müddeti Eylûlün 20 sine kadardır. Ondan sonra müracaat kabul edilmez.

5 — Kabul dühul imtihanına bağlı değildir. Şahadetname derecelerine ve müracaat sırasına göredir. İstekli adedi tamam olunca kayıt işleri kapanır. Ve kabul edilenlere müracaat ettikleri askerlik şubeleri ile tebligat yapılır.

(2940) (6454)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli 17.400 lira olan kamyon ve otobüs için 200 adet iç, 800 adet dış lâstik 28/9/939 perşembe günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada İdare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (1305) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14.30 a kadar komisyon Reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada Malzeme dairesinden, Haydarpaşada Tesellüm ve sevk şefliğinden dağıtılacaktır. (7227)

Istanbul Limanı Sahil Sıhiye Merkezi satın alma Komisyonundan:

1 — Merkezimiz müstahdimini için 159 çift nümunesi veçhile fotin açık eksiltme ile yaptırılacaktır. Beher çiftinin tahmin bedeli (550) kuruştan tutarı (874 lira 50 kuruş) dur.

2 — Bu işe ait şartnameler merkezimiz levazım memurluğundan parasız alınır.

3 — Eksiltme 3 Birinciteşrin 1939 salı günü saat 14 te Galatada Kara Mustafa paşa sokağında mezkûr merkez satın alma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat parası .65) lira (59- kuruştur.

5 — Bu işe gireceklerin 1939 senesi ticaret odası vesikalarını göstermeleri şarttır.

(7364)

Türk Maarif Cemiyetinden:

1 — Ankara Kollejine yeniden yatılı 25 kız talebe alınacaktır.

2 — Cemiyet Ankara'da Yüksek tahsile devam eden kız talebelere bir yardım olmak üzere kız talebe pansiyonu açmıştır. Alınacak talebe mhaduttur. Girecekler şimdiden Türk Maarif Cemiyeti Merkezine baş vurmaları. «4579» «7369»

AGARAN SAÇLARA

saç boyaları saçların tabii renklerini iade eder. Ter ve yıkanmakla çıkmaz, daima sabit kalır. Kumral ve siyah renkli sıhhî saç boyalarıdır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

Memur aranıyor

Lâakal orta tahsil görmüş, muhasebe bilir ve referans gösterebilecek bir memura ihtiyaç vardır. Taliplerin 657 posta kutusu adresine müracaatları.

Beyoğlunda **BAKER** mağazalarından

Başka hiç bir müessese, halihazırda kız ve erkek mektep talebesine, genç bay ve bayanlara mahsus her boyda ve her zevke uygun kostümler, empermeabilize pardesüler, paltolar ve spor elbiseleri gibi zengin ve şık giyilecek eşya koleksiyonunu takdim edemez. Şartlar ve fiatlar her yerden müsaid ve ucuzdur. Daima **BAKER** etiketini tercih ediniz.

BEYOĞLU HALKEVİNDEN:

Evimizin Halk dershaneleri ve kurslar şubesi 1/Birinci teşrin/939 tarihinden itibaren faaliyete geçecektir. Açılacak kurslar aşağıda yazılıdır. Kaydolunmak isteyenlerin hüviyet cüzdanları ve dörder fotoğraflarile Evimize müracaat eylemelerini rica ederiz.

Türkçe: Fransızca tercüme usulü, Fransızca Diktion, Fransızca (A. B. C.), İngilizce (A. B. C.), Almanca (A. B. C.), Ameli muhasebe, Biçki - Dikiş, Şapka - Çiçek.

Kiralık daireler

Cihangir asfalt cadde Deniz apartıman, otobüs kapı önünde durur. Kaloriferli küçük ve büyük daireler kiralıktır. Kapıcıya müracaat. Telefon: 22667

"KURTULUŞ,,
Biçki ve dikiş dershanesi

Müdiresi: Bayan Papazyan haftanın 4 gününü kadınlara günde üçer saat Fransız usuliyle biçki ve dikiş dersi tedris edilir ve 4 ayda Maarifçe musaddak diploma verir. Feriköy Tepeüstü 116 No. Papazyan Apartımanı.

SON HABERLER...

Avrupada fırtına - Top tekrar karada, denizlerde ve havalarda gürlüyor.

Dünya tarihine her gün yeni sayfalar yazılıyor.

Herkes büyük bir heyecanla haberleri taakib ediyor. Esasen tekmil modern muhabere vasıtaları gece ve gündüz bir yağmur tufanı gibi her tarafa haberler saçıyor.

Siz ki günü gününe değil dakika dakikasına haberlerin taakibini arzu ediyorsunuz merakınızı ancak bir radyo cihazı izale edebilir.

Reklamdan mustağni RCA radyoları herkesçe müsellem yüksek kalitelerile ihtiyacınızı tatmin edecektir.

Bir RCA radyosuile her istediğiniz anda en son haberleri herkesten evvel öğreneceksiniz.

1940 RADYO

BOURLA BIRADERLER — İSTANBUL — ANKARA — İZMİR

Açık eksiltme ilânı

Haydarpaşa Lisesi satınalma kurumundan:

Haydarpaşa lisesi pansiyonu için satın alınacak olan 2200 metre patiska açık eksiltmeye konulmuştur.

Eksiltme 27 Eylûl 1939 Çarşamba günü saat 15,30 da Beyoğlu İstiklâl caddesi Karlman karşısında liseler alım satım komisyonu binası içinde toplanacak olan komisyonda yapılacaktır.

Beher metresi 64 kuruş hesabile 2200 metre patiskaya 1408 lira fiyat tahmin edilmiştir.

İlk teminat 106 liradır.

İstekliler şartnameyi ve nümuneyi mektepte görebilirler.

Taliplerin belli gün ve saatte cari sene Ticaret odası vesikasile birlikte komisyona gelmeleri. (7206)

Beşiktaş - Yıldız: Eski Şemsülmekâtip

OKULLAR GÜNEŞİ

Yuva - İlk - Orta - Yatılı - Yatısız
Kız - Erkek - Telefon: 4.2282
Her gün talebe kaydolunur. İsteyenlere tarifname gönderilir.

Hariciye Vekâletinden:

Vekâletimizde münhal bulunan 175 lira ücretli Almanca mütercimliğine, imtihanla, Almancaya bihakkin vakıf bir mütercim alınacak ve imtihan 20/9/1939 tarihinde icra kılınacaktır. Taliplerin 16/9/1939 tarihine kadar hüviyet cüzdanı, tahsil, hüsnühal, sıhhat ve askerlik vesikalarını Vekâlet Sicil ve Memurin Umum Müdürlüğüne tevdi eylemeleri lüzumu ilân olunur.

(4430) (7252)

Cihanın seve seve yediği kalorl ve vitamin dolu Türk fındığını

FINDIK TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ

Türk vatanında her köşesine yayacak, herkese arz edecektir. Birlik, kuru yemişlerin her bakımdan en mükemmeli Türk fındığını herkesin alabileceği tarzda vatandaşlara sunmağa hazırlanıyor.

Sahibi: Necmeddin Sadak Umumi neşriyat müdürü: Şevket Rado Akşam Matbaası